

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

SBÍRKA KÁZÁNÍ

PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

I.

2024/2025

**SBÍRKA KÁZÁNÍ
PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ**

OBSAH

1. Ježíš a Petr (<i>Romana Špačková</i>)	9
klíčová slova: učedníci, Boží vůle, následování	
2. Jonášův útěk od úkolu (<i>David Balcar</i>)	15
klíčová slova: slabost, Boží vůle, následování	
3. Pavlova naděje (<i>Ivan Ryšavý</i>)	21
klíčová slova: naděje, odvaha, spása	
4. Čekání na Hospodina (<i>Josef Hurta</i>)	27
klíčová slova: advent, vytrvalost, zaslíbení	
5. Korach (<i>Lukáš Klíma</i>)	33
klíčová slova: lstivost, sobectví, následování	
6. Cesta do Emauz (<i>Martina Zuštinová</i>)	39
klíčová slova: Velikonoce, utrpení, naděje	
7. Šance pro Achaba (<i>Miloslav Lapáček</i>)	45
klíčová slova: lstivost, pokání, odpuštění	
8. Milost zaplňuje prázdnotu (<i>Pavel Pokorný</i>)	51
klíčová slova: milost, následování, pokora	
9. Je Káleb hrdina? (<i>Anna Lavická</i>)	57
klíčová slova: odvaha, důvěra, záchrana	
10. Pojd' za mnou (<i>Iva Květonová</i>)	63
klíčová slova: odpuštění, následování, milost	
11. O práci a odpočinku (<i>Jakub Pavlús</i>)	69
klíčová slova: neděle, přikázání, Boží království	
12. Obrat (<i>Libor Chaloupka</i>)	75
klíčová slova: hřích, odpuštění, naděje	

13. Víra, která zachraňuje (<i>Lukáš Klíma</i>)	81
klíčová slova: záchrana, milosrdenství, důvěra	
14. Vidět věci v jiném světle (<i>Michael Erdinger</i>)	87
klíčová slova: zvěst, útěcha, pokora	
15. Církevní fabrika (<i>Ondřej Macek</i>)	93
klíčová slova: pokora, upřímnost, následování	

Ježíš a Petr

POZDRAV

Zdravím vás apoštolským pozdravem: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 118,24.26–27

PÍSEŇ: NEZ 146 *Ó chvalte laskavého Pána*

MODLITBA

Všemohoucí Pane Bože,
vidíš celý náš svět, každého člověka i ten tulipán na naší zahrádce. O všem a o všech víš a máš dokonalý přehled. Děkujeme, že se k nám skláníš. Děkujeme za všechno, co pro nás činíš každý den. Zpíváme ti písně chvály. Děkujeme, že můžeme před tebou odložit všechny naše masky.

Upřímně ti, Pane, předkládáme, co nás teď trápí a s čím si nevíme rady. Něco jsme pokazili, někoho možná našťvali. Snažili jsme se i o dobro – druhé pochopit, podat jim pomocnou ruku.

Láska, Pane, je krásná a těžká zároveň. Děkujeme, že nám s ní pomáháš.

Prosíme o tvého Ducha, ať nás tvé moudré slovo zasáhne, inspiruje a povzbudí k životu podle tvé vůle.

Amen.

ČTENÍ PÍSMAT SVATÝCH: Gn 32,23–33

PÍSEŇ: NEZ 574 *Ó sešli Ducha svého nám, Bože laskavý*

KÁZÁNÍ

Základ pro dnešní kázání nalezneme v Mk 14,26–42.

Asi každý ve svém životě přišel o nějaký důležitý vztah. Rozchod, rozvod, rozpad rodiny, ochlazení vztahů mezi sourozenci, ukončení přátelství. Vždy je to velmi bolestné. A

člověk o tom může přemýšlet a ptát se: jak je to možné, vždyť jsme si výborně rozuměli, milovali se, vyrůstali jsme spolu, tolik jsme toho prožili. A najednou jsme si tak cizí. A když dojde k náhodnému setkání, bývá to po všech stránkách náročné. Co se v tom blízkém vztahu stane tak hrozného, že se otočí o 180 stupňů? A kdo za to může? Kdysi se nás na mládeži farář ptal, co myslíme, že je opakem lásky. Odpovídali jsme, že nenávisť. Farář ale mluvil o lhostejnosti, kdy už v tom vztahu není žádná emoce, ten druhý je mi úplně jedno.

Ježíš a Petr. Učitel a učeník. Přátelé. Co všechno spolu prožili. Ježíš si Petra a jeho bratra Ondřeje vybral jako své první učedníky. Od začátku byl Petr Ježíšova pravá ruka. Občas měli na věci každý jiný názor – to když se Ježíšova cesta začala komplikovat. Petr Ježíše zrazoval od blížícího se utrpení. Petr si neuměl představit, že by Ježíš mohl zemřít. A tehdy Ježíš Petra odstrčil, že je satan, který mu brání v jeho poslání. Teď jdou Ježíš, Petr a ostatní učedníci na Olivovou horu. A Ježíš jim sděluje nepříjemnou pravdu o nich samých. Všichni od něho odpadnou. Jak je psáno v prorocství: Budu bít pastýře a ovce se rozprchnou. Pastýř autorita dostává rány a jeho ovečky vezmou kopýtka na ramena a zdrhají. Ježíš počítá s tím, že jeho učedníci tuhle zkoušku nezvládnou. Nebudou tak silní, stateční a odvážní, aby vydrželi s Ježíšem v jeho těžké situaci: „Vy silní ve víře, v Písmu kovaný, když začnou bít pastýře, kde jste schovaní,“ tak zpívá se v jedné písni od Sváti Karáska.

A pak Ježíš začne mluvit o svém vzkříšení, že je předejde do Galileje. Podobně jako pastýř, který jde před svými ovci. I Ježíš půjde před svými učedníky. Nejdřív se ale Ježíš nechá zbít a zabít. A po svém vzkříšení se všichni setkají v Galileji. Tam jsou učedníci doma. Tato smutná předpověď o selhání učedníků zazní někde na kopci. Když to uslyší Petr, je o sobě pevně přesvědčený, že on na tom bude jinak: I kdyby všichni odpadli, já ne, na mě se můžeš spolehnout. Petr to řekne v situaci, kdy nikomu nic nehrozí. Chce Ježíše podpořit. Jenomže Petrovo sebehodnocení je klamné, je si příliš jist sám sebou. To patří k našemu nedokonalému lidství, nemůžeme si být sami sebou na sto procent jisti. I když si to velmi přejeme. Copak víme, jestli nám neselžou nervy v situaci, kterou si vůbec neumíme představit?

Ježíš Petrovi odpoví: „*Amen, pravím tobě, že dnes, této noci, dřív než kohout dvakrát zakokrhá, právě ty mě třikrát zapřeš.*“ Z počátku Ježíš nechtěl být konkrétní, když mluvil

o tom, že od něho učedníci odpadnou. Teď mluví k Petrovi, který si o to sám řekl. Petr to nechtěl slyšet. Dušuje se, že i kdyby měl spolu s Ježíšem umřít, on Petr ho nezapře. Jenže uběhne pár hodin a Petrovu odvalu vyzkouší obyčejná služka. Ježíšův učedník číslo jedna bude zapírat „jak divej“, že znal nějakého Nazaretského Ježíše. „Kohout už jen chroptí, už ztratil svůj hlas, protože Krista zrazuje každý, každý z nás,“ ozývá se v Karáskově písni. Zapřít druhého, neznat se k němu, přestože jsme k sobě měli blízko, si umíme nějak představit. Umíme si představit i tu druhou stranu, jak jsme sami zrazováni, jaká je to hořkost a jak to bolí, když nás ten druhý přehlíží. Jak zrazujeme Krista v našich životech? Napadá mě, když člověk udělá něco, co je v rozporu s Ježíšovým způsobem jednání. Třeba když v něčem člověk upřednostní sám sebe před tím druhým.

Když došli na místo zvané Getsemane, chtěl se Ježíš pomodlit. Ze svých učedníků si vybral tři nejbližší přátele Petra, Jakuba a Jana. A s Ježíšem odešli stranou od ostatních. Ježíš potřeboval mít ve své blízkosti druhé a zároveň být také sám. „*Má duše je smutná až k smrti.*“ Ježíš není neochvějný antický hrdina, který nezná úzkost a strach. A dál říká svým učedníkům: Zůstaňte zde a bděte. Bdělost předpokládá určitou míru solidarity. Jako když člověk sedí u svého blízkého, který je na smrtelné posteli. Umírající ví, že to musí zvládnout sám. A je vděčný, že je s ním někdo, kdo ho drží za ruku, a už se nemusí ani vést žádné řeči. Pro umírajícího člověka je podstatné, že na to není sám.

Ježíš od Petra, Jakuba a Jana poodešel. Nebyl od nich daleko, ale přeci měl nějaké soukromí. I tohle každý někdy potřebuje. Utřídit si o samotě myšlenky, prožít bolest a zakřičet si. I ve snech je člověk sám, přestože se mu zdá o mnoha lidech. Mnohá duchovní cvičení jsou založena na zážitku ze samoty. V různých životních zápasech bývá člověk sám. Tak jako praotec Jákob, když s kýmsi tajemným zápolil u potoku Jabok. I Ježíš byl sám. Lehl si na zem, aby vyjádřil pokoru, a začal se modlit. Prosil nebe, pokud by to bylo možné, aby ho minula ta hodina, kdy bude trpět. Tady Ježíš plně sdílí křehkost našeho lidství. Člověk má v životě strach – třeba z bolesti, nebo když druzí křičí, nebo že zůstane na své trápení sám. Člověk se bojí také umírání.

„*Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mne tento kalich, ale ne, co já chci, nýbrž co ty chceš.*“ V těchto slovech je obsažený zápas. Ježíš prosí, aby nemusel podstupovat všechnu tu hrůzu. Ježíš prosí, aby přešel od prosby „odejmi ode mne tento kalich utrpení“ k výrazu poslušnosti „ne má, ale tvá vůle se staň“. Poslušnost tady znamená schopnost

slyšet v utrpení Boží výzvu, Boží vůli a přijmout ji, a to i tam, kde se přičí Ježíšově vlastní vůli.

Je zajímavé, že i my se každý den modlíme „bud' vůle tvá“, a přitom tak často předkládáme Pánu Bohu, co by měl všechno dělat.

Poslední úkol, který dostanou učedníci od Ježíše, nezvládnou. Učedníci nebyli Ježíšovi oporou, nedokázali to. Mohli bychom mít pro ně omluvu, že mají za sebou náročný den a večer slavili hod beránka a u toho se pije hned několik pohárů vína. Petr, který byl ještě před chvílí odhodlán umírat pro Ježíše, teď nedokázal být chvíli pozorný. I když viděl, v jakém je Ježíš stavu, a slyšel ho říkat, že má smutnou duši. To jsou přeci slova člověka v krizi. A jak říkají psychologové, když se někdo ocitne v krizi, je důležité být pro něho aktivně přítomen, aby nám neuniklo něco důležitého.

Třikrát se Ježíš modlil stejnými slovy. A třikrát Ježíš našel spící učedníky. Někteří teologové se domnívají, že Ježíšova modlitba v Getsemane je těžištěm Kristova utrpení. Ježíš tu prožívá úzkost ve vztahu k Bohu, také napětí, že musí udělat určité osobní rozhodnutí pokračovat v cestě dál. A navíc tu Ježíš prožívá rozčarování ze spících učedníků, kteří nevydrželi chvíli bdít.

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme, že jsi s námi v našich krizích. Děkujeme, že jsi nás předešel a učinil jsi nám cestu života, i se všemi krizemi a kříži, schůdnou. Děkujeme za víru v tvé vzkříšení a věčný život.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 530 *Nemůžete ani chvíli se mnou bdít*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,
prosíme za naše blízké. Prosíme za vzájemnou lásku, úctu, smíření a naději.
Prosíme za lidi, kteří mají v životě těžké a komplikované vztahy.
Prosíme za všechny, kdo žijí sami.
Prosíme za prohrané vztahy v našem životě, prosíme za sílu odpustit a za

odpuštění prosit.

Prosíme za mír v našem světě, prosíme za lidi, kteří tak dlouho musí žít ve válce, prosíme za děti, které trpí asi nejvíce.

Prosíme za všechny pronásledované kvůli své víře.

Prosíme za uzdravení nemocných. Prosíme za ty, kdo žijí s nějakým postižením.

Prosíme za umírající a ty, kdo jim jsou nablízku.

V tiché modlitbě ti chceme předložit naše kříže a trápení. (*Chvilé ticha.*)

Ty jsi nás takto učil volat k Bohu Otci: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Žd 5,7–9

POŽEHNÁNÍ: 2Te 2,16–17

PÍSEŇ: NEZ 222 *Radujte se v Pánu vždy, radujte se nyní*

Jonášův útěk od úkolu

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Sestry a bratři, přátelé v Kristu, vítejte při dnešních bohoslužbách. Pokoj vám!

INTROIT: Ž 36,6–7

PÍSEŇ: NEZ 627 *Aj, slunce skvoucí*

MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme za dnešní den. Den nedělní, den nedělání. Děkujeme za zklidněný tep našeho srdce, za zvolněný rytmus našich kroků, za chvíli v tomto shromáždění, kde nemusíme odvádět žádné výkony, ukazovat své schopnosti a přesvědčovat o svých kvalitách.

Tobě, Bože, děkujeme, neboť ty jsi našemu týdnu tento rytmus vtiskl. Ty jsi učinil, že smíme v tomto společenství spočinout, tvé slovo je před námi a naslouchat mu a otevřít se mu – to je v této chvíli nejdůležitější.

Jsmo si přitom dobře vědomi toho, že kdybys začal poměřovat a zvažovat, co jsme vyprodukovali v uplynulém týdnu, museli bychom se studem propadnout do země. A kdybychom zde měli otevřeně promluvit o tom, co jsme udělali pro tvé království, bylo by toho tak málo...

Bože, odpusť nám a znovu k nám promluv. Získej si aspoň kousek našeho srdce. A i s tím málem, prosíme, konej své divy. Nechť roste tvoje království – vždyť ono je naší nadějí.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Lk 15,11–24

PÍSEŇ: NEZ 577 *Přijď již, Duchu svatý, přijď k nám*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Jon 1–2,1a.

Milí přátelé, sestry a bratři, hlavním hrdinou dnešního kázání je Jonáš. Víte, koho myslím? Nejčastější odpověď na tuto otázku asi bude znít: Ano – Jonáš – to je ten, co ho spolkla velryba. A ta odpověď je skoro úplně špatně. Ze znalosti Starého zákona – čtyři mínus. Jednak proto, že v Bibli není vůbec psáno, že to byla velryba, ale „veliká ryba“. To až Augustin, církevní otec, když prý kdesi viděl kostru velryby, vzpomněl si přitom na Jonáše a od té doby se mluví o velrybě. Ale dost už o ní. Protože ono totiž o ni skoro vůbec nejde. To je jako kdybychom řekli: Kostel – to je stavba s věží a zvonem. Je to skoro vždycky pravda, ale vůbec o to nejde, budovu dělá kostelem něco úplně jiného než věž se zvonem. Stejně jako v Jonášově příběhu je deset důležitějších věcí než ta veliká ryba.

Je zajímavé, že vyobrazení Jonáše patří k jednomu z nejstarších a nejčastějších motivů raného křesťanského umění. A z druhé strany – mnoho současných věřících lidí řekne, že právě Jonášův příběh je zrcadlem jejich osobního příběhu.

A ještě jednu věc úvodem. Zkusíme to vyprávění o Jonášovi dát do souvislosti s novozákonním textem, který jsme slyšeli – s podobenstvím o marnotratném synu. (Ten název je vlastně taky špatně. Protože o marnotratnost tam přece taky skoro vůbec nejde – to podobenství by se mělo jmenovat jinak...)

Tedy: Kdo je to Jonáš? Možností nabídnu několik.

První: Jonáš – to je ten, co utíkal před Pánem Bohem.

„*Stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi.*“ Představuji si, že v kresleném filmu by asi z nebe spadl sloup těsně vedle Jonáše a byla by na něm šipka s nápisem: Jdi do Ninive. Jenže Jonáš to Slovo Hospodinovo obešel, jakoby nic si píská, sbalí se a mizí rychlým, tichým krokem přesně opačným směrem, než ukazuje šipka.

Sestry a bratři, a kde jsme na své životní cestě my? Přibližujeme se k Bohu, anebo od něj utíkáme? A jak konkrétně to vypadá, co děláme, když se Bohu přibližujeme, a jak vypadá člověk na útěku od Boha?

Jonáš dostává úkol. Jít do Ninive a varovat, burcovat je ke změně. Jonáš se však sebere a beze slova se vydá opačným směrem, do Taršíše. Taršíš prý bylo místo (snad někde

v dnešním Španělsku), o kterém lidé soudili, že je to konec světa a brána podsvětí. Že tam je okraj zemské desky, pak už jen pád dolů. Jonáš utíká na konec světa, pryč ze světa. Jedná dosti zkratkovitě. To jiní proroci se Bohu brání, vysvětlují: „Já na ten úkol nestačím, vyber někoho jiného.“ „Já jsem příliš mladý, já...“ Ale právě že vysvětlují, brání se, diskutují, jsou s Bohem v kontaktu, byť v odporu. Jonáš nic, beze slova běží pryč. Kdyby se aspoň začal vymlouvat! (A jeho záchrana jednou začne ve chvíli, kdy opět začne s Bohem mluvit.)

Tedy charakteristika druhá: Jonáš – to je ten, co nekomunikoval.

Sestoupí k moři do Jafy, sestoupí na loď, sestoupí do podpalubí a na své přání je pak „sestoupen“ do mořských hlubin – jak sám říká později v modlitbě: *„Sestoupil jsem ke kořenům horstev.“* Prostě to s ním jde z kopce. Starověké vyprávění pracuje s touto geografickou symbolikou. Do Egypta se sestupuje, do zaslíbené země se vystupuje, do chrámu se vystupuje. V Egyptě – tedy se vším, co k němu patří – je člověk nízko, přízemní, v zemi zaslíbené je člověk Bohu blíž. Jonáš sestupuje čtyřikrát.

Tedy třetí nadpis: Jonáš – to je ten, co to s ním šlo dost z kopce.

Ono s tím mladším synem z Ježíšova podobenství, co se sebevědomě vydal pryč z otcova domu svým směrem, s tím to jde taky pěkně z kopce. Na dně se pak ocitá, když má takový hlad, že krmí prasata – prostředí pro Žida navýsost ponižující a ubohé. S člověkem, který utíká od Boha, to jde z kopce.

Jak takový útěk, takové vzdalování se od Boha vypadá? Že by Jonáš flinkal úkony zbožnosti? Málo se modlil? Nechodil do kostela, nečetl Písmo? Anebo je to tehdy, když člověk začne pochybovat o Boží existenci a stává se ateistou? Myslím, že ne. Tím se ani Jonáš nestal. Vzdálenost od Boha souvisí s tím, jestli komunikujeme (o tom už byla řeč) a jestli přijímáme úkol, který na nás čeká, který pro nás Bůh má. Nebo, chcete-li, jestli přijímáme bezpodmínečnou výzvu, kterou nám staví do cesty život. Anebo tento úkol odmítáme, popíráme, zavíráme před ním oči. Mám za to, že tohle je klíčové pro určení naší vzdálenosti od Pramene života, od Hlubiny, od Podstaty, od Boha.

Každý totiž máme (od Boha) na světě úkol. Některé úkoly jsou trvalé, dlouhodobé, jiné krátkodobé. Někdy jde o zcela konkrétní situace, kdy to skutečně záleží jen na nás, jestli to či ono bude zachráněno, ten či onen člověk bude zachráněn. Třeba když jsme svědky

bezpráví, tak zasáhneme, dosvědčíme a pomůžeme spravedlnosti. Anebo ne. Anebo když přijdeme potěšit smutného člověka, nabídneme pomoc, trpělivé ucho, peníze, anebo ne. Když to v některých situacích neuděláme my, nikdo jiný to za nás prostě neudělá. A může to být i tak, že je ve hře život nebo smrt, pravda nebo lež, zoufalství či radost, a na nás závisí, co vyhraje. To je konkrétní úkol. Jsme postavení do dané situace, povolání hájit život, pravdu, radost. Ono to je jasné, ta situace volá, Hospodin volá: „Jdi tam, posílám tě.“ A my buď do toho jdeme, anebo... anebo začneme balit kufry směr Taršíš. A zalezeme do díry, zmizíme na konec světa a nekomunikujeme.

Často je to těžké – dělat, k čemu nás Bůh vysílá, vyrazit tím směrem, kam ukazuje Slovo Hospodinovo. Málokdo to zvládne. A nezvládali to ani ti bibliční proroci, vymlouvali se, smlouvali, ale Bůh je přemohl, ujistil, podpořil, k tomu „jdi“ přidal „neboj se“, dal naději. A oni pak šli. Ne, nebyli to hrdinové, kteří by vše zvládli, ale věděli, že na nich mnoho závisí, a tak se věci propůjčili. Stali se Božím nástrojem, Boží končetinou, Božím reproduktorem. Úkol přijali.

Jsou ovšem i úkoly a povolání dlouhodobé, trvalé – být rodičem, být synem, dcerou, být manželem, manželkou, být správcem kousku této planety (zahradky, domu, lesa), být zodpovědný za určitou část společnosti (rodinu, třídu, dílnu, kroužek), být vychovatelem, průvodcem v životě, ošetřovatelem, zastáncem slabých atd. A i tady do toho buď jdeme, anebo utíkáme třeba na konec světa. A začíná to jít s námi z kopce, když některý z těch úkolů odmítáme, a začneme tím ohrožovat ostatní lidi. Tak jako Jonáš ohrozil své spolucestující na lodi, to kvůli němu byla bouře. Ohrozil by i obyvatele Ninive, kteří nevědí o své nepravosti a dál si z ničeho nic nedělají. Silnější skřípne slabšího, právo má ten, kdo má peníze, sirotek a vdova mají smůlu. Ne při pochybnostech o Boží existenci nebo o některém článku věrouky, ale odmítáme-li některý životní úkol, tehdy se Bohu vzdalujeme. Zvláště když je to beze slov, bez hovoru, modlitby, bez bojů. Potýkáme-li se se svým povoláním a úkolem (záměrně, bratři a sestry, neříkám, že ho splníme), tak jsme na cestě k Bohu blíž.

Jonáš – to je ten, co Bohu žel nekomunikoval a jednal zkratkovitě.

Jonáš – to je ten, co odmítl (životní) úkol a mj. zkomplikoval život spoustě lidí.

Jonáš – to je ten, co šel podle svého a šlo to s ním z kopce.

A jsme u velké ryby. Nechme být toho živočicha a nezkoumejme jeho trávicí trakt.

Podívejme, jaké má v příběhu místo. Myslím, že přesně to, které má v tom novozákonním pro zbídačelého syna na dně otevřená otcova náruč. Je to záchrana. Ta otevřená náruč i ta velká ryba. Záchrana, aby Jonáš ani syn neutonuli. Otec Bůh nechce ztratit člověka. Syn si na dně vzpomene na otce a jeho dobrotu, Jonáš si na dně vzpomene na útržky žalmů a opět s Bohem navazuje kontakt.

Ne, Jonáši, ne, Karle, Marie, Františku, nemůžeš to zabalit. Ano, život je těžký, úkoly jsou složité, a některé moc, ale útěk není řešení, nejde to lehnout si na gauč někde v podpalubí a nechat se unášet, nezajímat se, co se děje a co máš dělat. Ne, Jonáši, Karle, Marie, Františku, já tě potřebuju, já jsem Bůh naděje a nových počátků. „*A stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi podruhé.*“ Amen.

PÍSEŇ: NEZ 313 *Ozvi se, Pane můj!*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,

přimlouváme se za ty, kteří nezvládají své životní role, úkoly a povolání.

Přimlouváme se za lidi, kteří jsou na útěku před realitou života, před svými blízkými, před tebou...

Zvláště se přimlouváme za ty, kteří by radši došli na konec světa či života, za ty, které nic netěší a chtěli by si snad život vzít.

Prosíme o moudrost, abychom dokázali poznat, co je právě důležité, kde je naše místo, náš životní úkol.

Přimlouváme se za nemocné – fyzicky i psychicky. A také za ty, kteří se o ně starají.

Přimlouváme se za lidi, kteří jsou uprostřed konfliktů a špatných vztahů.

Prosíme za místa na světě, kde je válka, za uprchlíky, za zajatce.

V tiché modlitbě ti předkládáme jména a tváře těch, za které se chceme přimlouvat...

A spojujeme se v Modlitbě Páně: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Ř 12,12–15

POŽEHNÁNÍ

A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.
Amen.

PÍSEŇ: NEZ 171 *Vy všichni Pánu sloužící*

Pavlova naděje

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.
Amen.

INTROIT: Ž 143,8

PÍSEŇ: NEZ 641 *Nevím, Pane, co ti dát*

MODLITBA

Hospodine, Pane,

sám víš, kolik je v nás naděje. Očekávání: ale jo, ono to bude dobré. Kolik pochybností: bojím se, že se stane toto zlé a toto... Kolik rezignace: už jsem to vzdal, nemá cenu se snažit, to je ztracené...

Pane, děkujeme ti, že máš pro nás lidi tu základní naději nad všemi ději: že na konci ty budeš mít poslední slovo. Na konci individuálního života každého z nás. Na konci dějin této země. Tohoto kosmu.

Pane, prosíme, odpusť nám, že jsme tu tvoji naději někdy nebrali dost vážně. Prosíme, odpusť nám, že jsme v někom ze svých bližních posílili beznaděj: nemá cenu se o nic snažit.

Pane, prosíme, přiznej se k těmto bohoslužbám a i ke křesťanské neděli na všech místech na této planetě. Posilni naši naději, snahu a zodpovědnost.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Fp 1,12–20

PÍSEŇ: NEZ 771 *Kristus Pán jest můj život* (1.–4. sloka)

KÁZÁNÍ

Jako základ pro dnešní kázání poslouží oddíl Fp 1,20 v překladu Bible kralické: „*Podlé pečlivého očekávání a naděje mé, že v ničem nebudu zahanben, ale ve vši doufanlivé*

smělosti, jakž prvé vždycky, tak i nyní veleben bude Kristus na těle mém, buď skrze život, buď skrze smrt.“

Milé sestry a bratři, pojďme dnes hledat, co pro nás znamená jedno slovo z toho Pavlova verše. Jakkoli budeme hledět na kontext – kdo, kdy, komu a proč to říká. A sice slovo naděje. Kdyby se vás zeptalo desetileté vnouče: Babičko, co je to ta naděje? Jak byste odpověděli? Představuju si správně, že jste v duchu zaváhali a nevysypali z rukávu definici naděje? Že vám zazněly v mysli vlastně bezobsažné výroky jako „naděje je prostě naděje, že doufám...“ A vnouče se ptá, co je to doufat. Odpovídáme „no že mám naději...“ Tak, my naději žijeme spíš, než ji definujeme.

Našel jsem obyčejnou definici: Naděje je očekávání, že věci dopadnou dobře. Podepsali byste ji? Vystihuje to váš prožitek naděje? Myslím, že postoj apoštola Pavla to vystihuje přesně. Podívejme se na kontext jeho psaní, jak jsme si slíbili. A jak o to pečujeme ve výkladu Bible v naší církvi: nevytrhávat věty, nebo dokonce slova z kontextu.

Pavel píše z vězení: Shledávám, že to posílilo zvěstování evangelia (v.12–13). Mé křesťanské přátele to povzbudilo a posílilo (v.14–16). Jiní ovšem zvěstují evangelium z jiných motivů a jsou proti mně (v.15–17). Ale co na tom, hlavně, že se zvěstuje Kristus (v. 18). I pro mě osobně to může dopadnout jenom dobře; v každém případě skrze mne Kristus bude vyvýšen. (v.19–20) (To je ta naděje, jakožto očekávání, že to dopadne dobře.) I moje smrt, i můj další život jsou zisk pro další zvěstování Krista (v.21).

Všimněte si, Pavel nepíše: mám naději, že to dopadne tak a tak a bude to dobré. On píše: ať životem, ať smrtí. Tak či onak bude oslaven Kristus, a tak to dopadne dobře. A to je naděje podle dnes platné definice: očekávání, že to dopadne dobře.

Co je ještě vlastnost té Pavlovy naděje? Že on to ovlivňuje. Když dorazil do Filipis, prvního svého působiště na evropském kontinentě. Když se spřátelili. Když tam dosvědčoval Krista. Když se dal uvěznit a tím ještě víc potvrdil svoji věrohodnost. Pavel má vnitřní

jistotu: udělal jsem, co jsem měl. A přineslo to užitek. Bůh se k tomu přiznal. Mám důvěru, že i v budoucnu to bude dobré.

My už víme, která z těch variant se uskutečnila: že Pavel ještě několik let žil. A také: že ta naděje nebyla lichá. Jeho život opravdu přispěl k tomu, že zvěst o Kristu se šířila. To je ta obsahová stránka: doufám – no však se časem uvidí, jestli se stalo, v co doufám. Jestli to byla naděje lichá, nebo... jak nazvat tu naději, která se naplní? Šprýmař by řekl, že sudá... Zkrátka budoucnost ukáže, jaká byla naděje po stránce obsahové. Však také o naději mluvíme, naději prožíváme, když je velká míra nejistoty, jak to bude. Když vím, že to dobře dopadne, to už není naděje. To je popis zákonitého sledu událostí. Když vidíte na snímcích z družice v předpovědi počasí, jak se nad naše území ženou bouřkové mraky, není to naděje, že bude pršet. A když vím, že naši hokejisté posledních pět let s nejlepšími týmy světa prohrávají, nemám naději pro mistrovství světa. Zato když naši hokejisté v posledních letech aspoň občas porazili nejlepší týmy světa, je to naděje? Vidíte, je. To je pravděpodobnost někde mezi 0% nebo 100% jistotou. Tam je prostor pro naději.

Ale ta obsahová stránka není nejdůležitější: jak to nakonec dopadne. Pro apoštola Pavla byla důležitá přítomnost. Pro jeho okolí bylo podstatné, jak teď ten Pavel, který má naději, žije. Pro nás je teď podstatné, jestli máme naději, nebo ne. O čem všem máme podobnou míru nejistoty jako o sportovních výsledcích našich hokejistů?! Jak dopadne příští vyšetření u lékaře. Jak si povedou v životě moje děti. Moje vnoučata. Jak to dopadne s naší církví, když se bude sama financovat. Jak s naším sborem. Jak to dopadne s přírodou, jestli i Číňané budou chtít jezdit tak moc autem jako my v Evropě a Severní Americe... Nemůžeme zaujmout stanovisko: počkám si, jak to dopadne, pak se k tomu nějak postavím. Už teď si řekneme: ale jo, snad to bude dobré. Budu se snažit a doufat a modlit se. Nebo si řekneme: to nemůže dopadnout dobře. Nemá cenu se snažit ani doufat ani se modlit.

Všimněte si, tam je přítomen jednak odhad budoucnosti, jednak snaha: má cenu se snažit. Kdy jste se o něco snažili a nevzdávali jste to, vytrvali jste v tom a začínali jste znova? Vidíte, když byly plněny dvě podmínky. O první mluvíme: očekávám, že to dobře dopadne. To je u apoštola Pavla velmi zřetelné: očekával, že Kristovo dílo se bude rozvíjet. A druhý

předpoklad: já to můžu ovlivňovat. Nenastává ta strašná situace, kterou jsme každý v nějaké podobě zažili: ať dělám co dělám, stejně to neovlivním (náladový šéf mě stejně neocení, zhoubné bujení stejně pokračuje, obvodní výbor KSČ to stejně rozhodne podle svého, náš podnik stejně zavřou a budu bez práce...). I tato podmínka byla u Pavla splněná: viděl, že svou přesvědčivostí ovlivňuje lidi. Svou statečností ve vězení vydal dobré svědectví.

Několikrát jsme řekli jedním dechem slova doufat a snažit se. Rozumíte, ona patří k sobě. Kdo doufá, snaží se. Ale i opačným směrem: kdo se snaží, dosáhne spíš toho, v co doufá. Jak beznaděj ochromuje snahu. A naděje staví snahu na nohy – ukázala řada zkušeností v chudých zemích našeho světa.

V indickém západním Bengálsku pracuje jedna instituce, která poskytuje chudým lidem takzvané mikropůjčky. Vybraným rodinám půjčili peníze na krávu, pár koz nebo kuřat. Půjčovali jim pravidelně malé částky peněz na krmivo a další věci, aby neměli pokušení to rychle za něco utratit. Učili je, jak se o zvířata starat a jak vést domácnost. Očekávali, že se těm rodinám trošku zvednou příjmy a naučí se o něco lépe hospodařit.

Výsledek byl ale mnohem lepší, než čekali. Finanční pomoc skončila, uplynul rok nebo dva – a ukázalo se, že ty rodiny jedí každý měsíc o patnáct procent více, vydělávají o dvacet procent více a vynechávají méně jídel než lidé ve srovnávací skupině. Také ty rodiny hodně ušetřily. Ukázalo se: to nemohlo být jenom za mléko od krávy či maso prodaných kuřat. Ukázalo se, že ti lidé pracovali o 28 procent času více než předtím. A to nejen kolem krav, koz a kuřat. I si víc hleděli svého příbytku, zdraví, vzdělání. Měli lepší duševní zdraví, méně depresí. Co se tam stalo? Oni zažili: hle, když se snažíme, něco se mění. My máme vliv na to, co s námi bude. A jak víme, to je podstatná složka naděje. Oni viděli smysl své snahy, a tak začali doufat a o to víc se snažit a o to víc doufat...

Co byly vaše krávy a slepice? Tedy: zoufali jste si. Říkali jste si: to nemá cenu, to nezdolám, vzdávám to... Jeden myšlenkový systém tomu říká naučená bezmocnost. A někdo vám pomohl. Nebo se přimluvil. Nebo vám něco zaplatil... A vy jste úkoly dalšího

dne splnili. A někdo mocný vám ještě dal příležitost. A už vás nedeptala starost, jak já to zaplatím. A vy jste šli do dalšího dne s pocitem: jdu na to, má to cenu (tak definoval naději Václav Havel). V tom myšlenkovém systému, o kterém už byla řeč, se tomu říká naučená naděje. Podívejte se touto optikou na všechny ty příběhy, kdy Ježíš oslovuje ztracené existence, které všichni odepsali. I oni sami sebe odepsali. Ježíš jim potvrdil: máš cenu, má to cenu, jdi (nesed' na zadku) a nehřeš více.

Tak platí v Indii i v Čechách a na Moravě v 21. století, co platilo pro Ježíše a apoštola Pavla v 1. století: snaha probouzí naději a naděje probouzí snahu. Proto bylo u apoštola Pavla tak důležité, že jednak kázal: Bůh vám nabízí věčný život; máte naději v nebi. A jednak prakticky jednal: Necouvnu, když mu hrozilo vězení. Organizoval sbírku pro jeruzalémské chudé. Živil se šitím stanů, když by to narušovalo vztahy, brát takříkajíc církevní plat. Tedy: i doufal i se snažil.

To jsou dva póly křesťanské naděje: zvěst, že Bůh má pro nás přichystanou dobrou budoucnost na věčnosti. To je to očekávání, že věci dobře dopadnou. A ten druhý pól: že si tady pomáháme; a s tou pomocí už snaha výsledek přinese. Teď řeknu tři řecká slova, o kterých si asi řeknete: už jsem je někde v církvi slyšel... Vycházejí z Nového zákona. A shrnují přesně to, o čem dnes nad Písmem byla řeč: *kérygma*, *koinónia*, *diakónia*: zvěst, společenství, služba. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 779 *Můj Pán všechny svolá*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Ježíši Kriste,

děkujeme ti za tu základní naději, kterou dals nám všem, kdo v tebe věříme. Takovou, že pro tvého služebníka Pavla to bylo nastejno, jestli bude žít, nebo ne; naděje trvala v tobě tak či onak.

Prosíme tě za bližní, které souží beznaděj, ve které je to taky nastejno, jestli budou žít, nebo ne, všechno je marnost. Prosíme, dej jim prožít aspoň záblesk naděje, že toto může mít dobrý výsledek.

Pane, prosíme tě za bližní, kteří se přestali snažit. Opakovaně zažili *stejně je to marné*, a tak už se nesnaží. Za muže a ženy, kterým nešlo učení, byli pořád neúspěšní, už ani nevěří v úspěch.

Prosíme tě za bližní, kteří jsou dlouho bez práce a chtěli by pracovat, slyšeli mockrát *my se vám ozveme* a nikdo se jim neozval.

Prosíme tě za bližní ve třetím světě, kteří zažili, co je to bída. Ale když se snažili něco změnit, byla to vždycky jenom změna k horšímu. Tak radši sedí s rukama v klíně. Prosíme, dej jim sílu ke snaze. Prosíme, pošli jim bližní s pomocí: *na, toto můžeš použít a něco s tím ve svém životě změnit k lepšímu*.

Pane, svou osobní naději i beznaděj ti teď předkládáme každý sám a sama v tiché modlitbě. (*Chvilé ticha.*)

A obracíme se k tobě také slovy modlitby, kterou jsi nás naučil: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: NEZ 673 *Tak málo přímých cest*

POŽEHNÁNÍ: Ž 86,2

PÍSEŇ: NEZ 710 *Můj Ježíš mé jest žití*

Čekání na Hospodina

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a dar a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen.

INTROIT: Iz 55,1n

PÍSEŇ: NEZ 58 *Jako jelen mučen žízní*

MODLITBA

Vzýváme tě, Hospodine, náš Pane,

shlédni na nás a buď nám přítomen v tomto shromáždění. Toužíme po tvé přítomnosti, jako laň dychtí po bystré vodě. Dej, ať smíme prožít tvoji blízkost a pocítit tvou laskavou náruč. To, jak nás miluješ a přijímáš i s našimi chybami a slabostmi.

Vyznáváme, Pane, že nemáme dost sil a odvahy ti sloužit. Mnoho věcí nám brání se ti plně odevzdat a spolehnout se na tvou milost. Věřit, že nás tvá milost ponese, že nás udrží nad vodou, že se neutopíme v moři svých starostí, bolestí a mnohého trápení. Odpusť nám, že máme tak málo důvěry v tebe.

Pane Ježíši Kriste, ty jsi obětoval všechny své síly pro naše spasení. Dej, ať ze tvé oběti přijmeme posilnění, ze tvé smrti ať načerpáme sílu k životu a ze tvého vzkříšení věčnou naději.

Děkujeme ti za tento posvěcený den odpočinku, dej, ať v něm přijmeme posilu skrze tvé slovo a skrze zmocnění Duchem svatým. Učiň to ze své milosti.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ž 42

PÍSEŇ: NEZ 440 *Rosu dejte, ó nebesa!*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního adventního kázání je zapsán v Ex 20,17.

Charakteristickým znakem adventu je prvek očekávání nebo přímo těšení se na to, co přijde. Mohl bych říci rovnou očekávání Kristova příchodu. Ale to je příliš vznešená idea. Ve všednodenní praxi má to lidské očekávání podobu mnohem prozaičtější. Děti se prostě těší na Vánoce, které pro ně znamenají především dárky. Dospělí se víc těší na pár dnů volna nebo na chvíle strávené v rodinném kruhu. Jenže lidská zkušenost někdy vypadá tak, že Vánoce v sobě zahrnují prvky dva. Prvek očekávání a prvek zklamání. Dítě, které napsalo Ježíškovi, aby mu nadělil o Vánocích velkou stavebnici Lego, najde ve svém balíčku troje nové ponožky. Zaměstnanec, který se těšil na pár dnů volna, musí vzít na Štědrý den směnu za nemocného kolegu. Manželé, kteří se už léta těší, že se konečně dostaví romantická idyla, zakusí jen vyvrcholení manželské krize. A prarodiče, kteří čekají na návštěvu svých blízkých, zase zůstanou sami. Co dělat, aby se nám Vánoce neproměnily v takovéto zklamání?

Nejprve se zamysleme nad tím, co očekáváme. Po čem toužíme. Po čem dychtíme. A také co to s námi dělá. Dítě, které zažije zklamání z vánočního dárku, si řekne, že ten Ježíšek jaksi nefunguje a že tedy asi ani žádný není. My se nad tím pousmějeme, ale je to jen dětská varianta zcela dospěláckých zklamání, kdy si člověk řekne: Protože je na světě zlo, tak asi žádný Pán Bůh není. A tak jako dítě s přibývajícím věkem odhodí víru ve vánočního Ježíška do odpadkového koše se starými pohádkami, tak dospělí s přibývajícími životními zkušenostmi odhodí do koše víru v dobrého a milujícího nebeského Otce. Může za to Bůh, že se cítíme zklamaní, či dokonce životem podvedení? Nebo za to mohou naše falešná či nereálná očekávání a klamné tužby? Když se těšíme na Vánoce svého života, po čem vlastně dychtíme? Není chyba už tady?

Abychom se vyvarovali všelijakých zklamání, na to pamatuje sám Hospodin, už když dává svému lidu desatero svých přikázání. Celé desatero totiž vrcholí slovem: *Nebudeš dychtit.* „*Nebudeš dychtit po domě svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.*“ Co to všechno znamená? Možná: Nebudeš závidět. Nebudeš se užírat a trápit závistí. Nebudeš se srovnávat se svým bohatším západním sousedem. Nebudeš si dělat plané iluze a liché naděje na milostný vztah s ženou tvého souseda. Nebudeš se

snažit předejnat souseda ve svém vybavení domácnosti a v hromadění všelijakých „spotřebičů energie a času“. Nebudeš plýtvat energií a časem a nenecháš se spalovat touhou po tom, co tvoji touhu nikdy nemůže nasytit.

Novozákonní ekvivalent tohoto přikázání najdeme např. v 1. listu Janově ve 2. kapitole: *„Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. A svět pomíjí i jeho chtivost.“*

Bratři a sestry, znamená to tedy, že se máme oprostít od svých pozemských žádostí a nedychtit vůbec po ničem? Znamená to, že máme potlačit všechny své přirozené touhy a rezignovat na svá tajná přání? Pak by snad bylo lépe se zavřít do kláštera, aby nás nic nesvádělo a nepokoušelo.

A teď udělejme střih a přepněme se do 42. žalmu. Tam je také řeč o dychtění. Ten žalm je plný touhy. V něm žalmista nic nepotlačuje, ale naopak dává průchod či naplno popouští uzdu své žádostivosti. Ovšem to jeho dychtění je usměrněno, či spíše upíná se k jedinému bodu. Žalmista volá: *„Jako laň dychtí po bystré vodě, tak dychtí duše má po tobě, Bože! Po Bohu žízním, po živém Bohu. Kdy se smím ukázat před Boží tváří?“*

To první, co tam slyšíme, je přirovnání: „Jako laň dychtí po bystré vodě.“ Není to přirovnání k ženě marnivé, která dychtí po zlatém náhrdelníku. Je to přirovnání k bezbranné lani, která bojuje o holý život a bez vody nepřežije. Voda je pro ni základní potřeba nezbytná k životu. Stejně tak žalmistova touha po Bohu je jeho základní životní potřebou. Žádná nadstavba. Žádné kulturní obohacení či náboženské dědictví. Základní životní potřeba je to! Odborníci řeknou, že člověku chybí spirituální rozměr života. Budiž. Žalm mluví poetičtěji o lani s křišťálovou studánkou.

Někdo si řekne, že žalmista musí být velmi zbožný člověk, když má takové vznešené potřeby: Žízeň po Bohu! Jenomže on je spíš na dně. Je prostě se silami v koncích. A to přesto, že fyzicky může být v nejlepších letech. Ale má vyprahlou duši. Jeho denním chlebem je pláč. Proč? Protože se musí dennodenně vyrovnávat s otázkou: „Tak kde je ten tvůj Bůh?“ Nevím... Nemůžu ho ukázat, dokázat, předvést. A to ani sám sobě. Můžu akorát tak vzpomínat na to a duši vylévat v sobě, jak jsem se v čele zástupu brával

k Božímu domu, jak zvučně plesal a vzdával chválu hlučící dav, když slavil svátek... Ale teď? Proč se tak trpce rmoutí, má duše, proč ve mně tak úzkostně sténá? Nevím...

Bože můj, duše se ve mně tak trpce rmoutí, proto mé vzpomínky za tebou spějí z krajiny jordánské, z chermónských končin, od hory Miseáru. Hebrejský výraz „jordánská krajina“ vyjadřuje sestup dolů, do podsvětí, tak jako Jordán stéká do Mrtvého moře. S žalmistou to jde z kopce. V hebrejském označení „chermónské končiny“ zase slyšel narážku na jakousi klatbu a záhubu. Jakési zlé prokletí jej stíhá a pronásleduje. A Miseár? To je místo, kam směřoval Lot při útěku ze Sodomy. Všechno to jsou obrazy hrozícího nebezpečí. Nestane-li se něco, tak to žalmistu dožene, převálcuje, zničí. Propastná tůň hrozí stáhnout žalmistu pod hladinu. V hukotu peřejí tvých, všechny tvé příboje, tvá vlnobití se přese mne valí. Vlastně se na mě valí úplně všechno: úkoly, termíny v práci, nic nestíhám, jsem ve stresu, zdravotní problémy, lidská očekávání, moje očekávání, rodina, práce, nepochopení, pomluvy, tlak, stres, bezohlednost okolí, nikdo nemá slitování, ani já sám se sebou...

Někdo už s tím musí něco udělat. Kéž ve dne přikáže Hospodin milosrdenství svému být se mnou. Kéž to dá Hospodin příkazem, aby se mnou bylo aspoň trochu milosrdně nakládáno. Abych pookřál. Abych si odpočinul. Kéž by mi Hospodin v noci zpíval svou ukolébavku. Kéž Hospodin přikáže v noci své písni být se mnou! Modlím se k Bohu života mého, promlouvám k Bohu, své skále: *„Proč na mě zapomínáš, proč musím chodit zármutkem sklíčen v sevření nepřítele?“* Ano, často jsem i sám sobě nepřítelem, mými protivníky jsou mé vlastní myšlenky a pochybnosti o sobě.

Smrtelnou ranou mým kostem jsou protivníci, kteří mě tupí, když se mě každý den ptají: *„Kde je tvůj Bůh?“* Jak je to s tvou vírou? Kde je ta Boží moc a pomoc, když vyčerpáním padáš na ústa, když tě dostihují problémy, starosti, únava a bolesti! Jsi rád, když stíháš zaopatřit rodinu; kde je nějaký čas na ztišení, zklidnění, zastavení, rozjímání, čas na setkání s Bohem. Tak, kde je tvůj Bůh? V tom tvém shonu? V práci? V rodině? Nebo snad ve vánoční idyle? Nebo jsou to jen další otrokáři a tvá umělá božstva? Od čeho si něco slibuješ? Po čem opravdu toužíš, po čem dychtíš? Jako dítě po dárkách? A co když dostaneš něco jiného. Dychtíš po domu, jaký má tvůj bližní, po ženě, jakou má tvůj soused, po vybavení domácnosti, jak ho vidíš v reklamě? Proč se tím zabýváš? Proč se tím užíváš? Proč se kvůli tomu stresuješ? Proč se tak trpce rmoutíš, má duše, proč ve mně úzkostně

sténáš? Na Boha čekej. Na pravého Boha. Čekej a doufej: Určitě mu opět budu vzdávat chválu! Jen jemu! Své spáse. On je můj Bůh.

MODLITBA (*Apoštolské vyznání víry*)

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 454 *Noc ke konci se kloní*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Můj Pane, Pane nás všech,

naplň naše touhy, ať je nehledáme v marnosti. Obrať naše srdce k tobě. Modlíme se za víru především pro nás samotné. Vždyť jsme to my, kdo jsme vyprahlí, kdo dychtíme po tvé blízkosti, ačkoliv si to neumíme ani plně uvědomit, natož vyjádřit. Modlíme se však i za naše blízké, kteří u nás hledají odpověď, kterou my sami neznáme – odpověď na otázku: Kde je náš Bůh?

Pane Ježíši Kriste, tváří v tvář tvému ponížení v jeslích i na kříži, tobě samému vyznáváme: Můj Pán a můj Bůh. Dej nám víru, že ti opět budeme vzdávat chválu, prosti strachu a děsu. Dej nám víru, že při nás stojíš. Že o nás stojíš.

Prosíme však i za svět. Za svět marnivý i hladový. Za svět pyšný i pokořený. Za svět, který tě nezná, a přece ty se k němu znáš. Pane, dej nám poznat Otce tak, jak ho znáš ty.

Abychom se jako ty mohli takto společně modlit: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 1J 2,15–17

POŽEHNÁNÍ: 2K 9,8-9

PÍSEŇ: NEZ 311 *Bůh je můj hrad*

Korach

POZDRAV

Milé sestry a milí bratři, milé děti, vítám vás na dnešních bohoslužbách a zdravím vás slovy apoštola Pavla: Milost vám a pokoj od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: Iz 41,10

PÍSEŇ: NEZ 146 *Ó chvalte laskavého Pána*

MODLITBA

Hospodine,
v hlubině svých srdcí toužíme po tobě. Duch svatý v nás probouzí tuto touhu,
která v nás je, od níž jsme však často v běhu všedních starostí odříznuti.
Hospodine, naplňuj naši touhu po tvé blízkosti. Pomáhej nám, abychom
vnímali, že nejsme jen lidmi této země, ale zároveň i lidmi, kteří patří do tvého
království.
Prosíme, abychom i při dnešní bohoslužbě načerpali jistotu toho, že o nás víš
v každé naší situaci a že nás vedeš tak, abychom měli podíl na věčném životě.
Za to tě chválíme, neboť ty žiješ a kraluješ se svým synem, naším Pánem
Ježíšem a s Duchem svatým nyní i na věky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: 2Tim 2,14–19

PÍSEŇ: NEZ 314 *Za dar slova, Bože milý*

KÁZÁNÍ

Jako základ pro dnešní kázání poslouží biblický oddíl, který je zapsán v Nu 16,1–11.
Milé sestry a milí bratři, v Božím lidu občas vyvstanou konflikty. Konflikty osobního
charakteru, které mohou mít velmi vyhrocenou podobu. Jedním z takových konfliktů je
Korachovo povstání proti Mojžíšovi a Áronovi.

Biblické vyprávění nejdřív zdůrazňuje Korachův původ. Byl to Mojžíšův a Áronův bratranec. Jejich společným dědečkem byl Kehat a pradědečkem jeden ze synů Jákobových, praotec Lévi. Korach tedy byl Lévijec a Lévijci zaujímali v izraelském národě výlučné postavení. Byla jim svěřena péče o stánek úmluvy. I v dnešním čtení jsme to slyšeli. Mojžíš jim říká: *„Je vám to málo, že vás Bůh Izraele oddělil od pospolitosti Izraele a dovolil, abyste k němu přistupovali a vykonávali službu při Hospodinově příbytku?“* (v.9). Lévijci pomáhali kněžím při obětech a byli také učiteli zákona, písaři a kronikáři.

Židovská pobiblická tradice navíc uvádí, že Korach byl nesmírně bohatý. V Egyptě pracoval na výsostném postavení a spravoval poklady, které nahromadil praotec Josef v době, když byl správcem Egypta. Tato tradice pracuje s tím, že Korach se stal pyšným kvůli svému velkému majetku. V Bibli se tento motiv neobjevuje. Židovská pobiblická tradice se snaží nějak porozumět tomu, proč vlastně Korach vyvolal tuto vzpouru, a od počátku ukázat na její nelegitimnost. Podle této tradice máme jasně vědět, že celé povstání je vedené Korachovou pýchou, jeho touhou po moci, touhou po ještě větším vlivu a ještě výsostnějším postavení v izraelském národě.

Ale biblické vyprávění mluví jen o Korachově výsostném původu z pokolení Lévi a o tom, že spojil své síly s Rúbenovci, jmenovitě s Dátanem, Abíramem a Ónem, synem Peletovým. Praotec Rúben byl prvorozený, nejstarší ze synů Jákobových. Podle některých výkladů se Rúbenovci na Mojžíše hněvali, protože Mojžíš nezahrnul mnoha poctami je, ale příslušníky kmene Juda. Judejci získali v izraelském národě postavení prvorozených místo Rúbenovců. Proto se tito Rúbenovci přidali ke Korachovi. A k jejich vzpouře se přidalo také dalších dvě stě padesát předáků pospolitosti, sami vlivní muži. Biblické vyprávění říká, že to byli *„muži pověstní“* (v.2). Co to vypovídá o jejich kvalitě?

To, že to byli *„muži pověstní“*, spojuje tyto vlivné osobnosti s předpotopním příběhem, který je v 1. knize Mojžíšově. V 6. kapitole zde čteme: *„Za oněch dnů, kdy synové božští vcházel k dcerám lidským a ty jim rodily, vznikaly na zemi zrůdy, ba ještě i potom. To jsou ti bohatýři dávnověku, mužové pověstní.“* (Gn 6,4) Tato kombinace charakteristik je překvapivá. Jsou to bohatýři dávnověku, mužové pověstní a zároveň zrůdy. Řekl bych: vlivní a mocní muži, jejichž působení je ovšem zruďné. Podobně pověstní mužové nyní povstali spolu s Korachem proti Mojžíšovi a Áronovi, kteří v nich mají velmi silnou opozici.

Korach na to jde chytře. Jde na to populisticky. Udělá ze sebe mluvčího celé společnosti. Mojžíšovi a Áronovi vyčítá: „*Příliš mnoho si osobujete. Celá pospolitost, všichni v ní jsou svatí a Hospodin je uprostřed nich...*“ To je klasický populistický způsob argumentace. Nejdřív poukazuje na to, že vedení je zkorumpované, nárokuje si toho pro sebe příliš mnoho. Zatímco Korach je pro demokratizaci vlády. Vždyť všichni jsou svatí, celá obec, celý národ. Na vůdcích není nic zvláštního. Korach zdůrazňuje antielitářství a zájmy všeho lidu, jehož mluvčím se sám ustanoví.

Z Mojžíšovy odpovědi můžeme také vytušit, že Korach vyčítal Mojžíšovi to, že ustanovil nejvyšším knězem svého vlastního bratra Árona. Mojžíš tedy držel vedení v rámci své rodiny a nesdílel je s širším okruhem. Mojžíš Korachovi říká: „*Hospodin dovolil přistupovat tobě i všem tvým bratřím Léviocům s tebou. A vy se domáháte i kněžského úřadu?*“ (v.10) Ano. Korach požaduje demokratizaci vlády, demokratizaci svatosti a demokratizaci kněžství. Říká: Všichni jsou svatí, celá pospolitost Izraele.

Bratři a sestry, my máme v církvi koncept všeobecného kněžství, který vychází z toho, co Hospodin řekl svému lidu: „*Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým.*“ (Ex 19,6; 1Pt 2,9; srov. Ex 22,30; Lv 19,2; Nu 15,40; Dt 7,6). Všichni, celý národ budou kněží, všichni budou svatí. Vypadá to, že Korach nechce vlastně nic jiného než uznání toho, že všichni v izraelském národě jsou svatí a všichni, celý národ, jsou kněžími, všichni tedy mají právo přistupovat k Hospodinu. Proto nepotřebují žádné speciální kněze, žádné zprostředkovatele Boží svatosti. Bůh je blízko každému jednotlivci. Nepotřebují žádného Mojžíše a Árona.

Navenek to, co Korach chce, možná vypadá sympaticky. K tomuto požadavku, k uznání všeobecného, celonárodního pojetí svatosti a kněžství, se v dnešním biblickém vyprávění připojuje spousta dalších vlivných osobností. Máme v tom vidět něco nutně negativního? Neuvažujeme dnes podobně jako Korach a jeho stoupenci? Nechceme snad, aby každý věřící osobně přistupoval k Bohu?

My ovšem tušíme, že za Korachovým požadavkem je snaha oslabit pozici Mojžíše a Árona s cílem posílit pozici vlastní. Způsob jeho argumentace je velmi sofistikovaný, je to populismus, který si vždycky získá své příznivce.

Mojžíše to položilo. Doslova čteme, že padl na tvář. Výtku, že si s Áronem příliš mnoho nárokují pro sebe a že se povznášej nad Hospodinovo shromáždění, je závažná. To, jak dlouho Mojžíš zůstal ležet na tváři, můžeme vytušit z toho, že když promluvil, tak možná mezi tím už nastala noc, protože Mojžíš Korachovi říká: *„Ráno oznámí Hospodin, kdo je jeho a kdo je svatý, komu tedy dovolí, aby k němu přistupoval.“* (v.5)

Mojžíš nechává rozhodnutí na ráno a hlavně – nechává je na Hospodinu. Hospodin sám oznámí, kdo je jeho, a tedy kdo je svatý. Jestli automaticky všichni, celá pospolitost, jak to tvrdí Korach, nebo jen někdo. A kdo tedy? To se ukáže ráno. To, že se rozhodnutí ve sporu odloží až na ráno, je důležitým motivem. Podle židovské tradice si to přes noc rozmyslel Ón, syn Peletův, který byl na začátku jmenovaný mezi povstanci spolu s Dátanem a Abíramem, ale později už zmiňovaný není. Z toho je vyvozeno, že se ráno už povstání neúčastnil.

Někdy je ve vyhraněném osobním sporu dobré dát událostem určitý čas a nechtít všechno vyřešit hned, protože někomu se to přes noc rozleží a ráno to vidí jinak, než jak to viděl předchozí den. To se parně stalo Ónovi, který byl synem Peleta. Hebrejské slovo *pelet* znamená „odlišení“ nebo „rozlišení“. Ón je synem rozlišení. Můžeme to interpretovat tak, že dokázal rozlišit, o co v tom sporu vlastně jde, a nechtěl v něm pokračovat. Na toto rozhodnutí, na rozlišení toho, o čem vlastně jde, potřeboval čas přes noc. Ráno nastane čas rozhodnutí.

„Ráno oznámí Hospodin, kdo je jeho a kdo je svatý, komu tedy dovolí, aby k němu přistupoval.“ (v.5) Tento verš cituje apoštol Pavel ve 2. listu Timoteovi: *„Pevný Boží základ trvá a nese nápis ‚Pán zná ty, kdo jsou jeho...‘“* (2Tim 2,19) Tento výrok uvádí apoštol Pavel v souvislosti pojednávající o sporech mezi bratřími: *„Naléhavě domlouvej bratřím, aby se nepřeli o slova.“* (v.14) Apoštol naráží na spor Koracha s Mojžíšem a Áronem patrně proto, aby připomněl, kam až takový konflikt může zajít. Tím se spor Koracha s Mojžíšem a Áronem stává trvalým odstrašujícím příkladem. Vždycky, když se v Božím lidu rozhoří nějaký konflikt, tak si zúčastnění mají vzpomenout na Koracha. Jeho příběh klade těm, kdo jsou v osobním konfliktu, závažnou otázku: Jde nám o Boží věc, o svatost Božího lidu, nebo o naši vlastní důležitost, která je maskovaná za nějaký populistický motiv?

MODLITBA:

Hospodine, ne vždy se dokážeme vyhnout konfliktům. Prosíme, aby nám šlo v takových případech vždy víc o tvou věc než o naši vlastní důležitost.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 399 *Učiň mě, Pane, nástrojem*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Spojme se v přímluvných modlitbách a volejme společně k Bohu slovy: „Prosíme tě, vyslyš nás.“

Prosme za všechny křesťany, abychom se varovali touhy po moci, která může ovládat a manipulovat druhými lidmi. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za pokojné zvládání konfliktů v rodinách, v církvi i ve světě. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za ty, kdo Boží slovo sice poslouchají, ale neotevřeli mu svá srdce. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za ty, kdo se zpronevěřili Božím příkazům a znevážili smlouvu, kterou s námi Bůh uzavřel.

Prosíme tě, vyslyš nás.

Prosme za ty, kdo se starají o hmotné i duchovní dobro lidské společnosti. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme o pokoru a pravdivost pro ty, kdo žijí v sebeklamu a ve lži. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za oběti válek a živelných katastrof: za ty, kdo přišli o své domovy a o své blízké, o své zdraví a o možnost dobré budoucnosti. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za ty, kdo jsou v těžké životní situaci: za oběti ztroskotaných vztahů, za lidi nemocné a opuštěné.

Prosíme tě, vyslyš nás.

Pane, vyslyš nás, když k tobě společně voláme jako tvoje děti: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 755 *Není lepší na tom světě*

POSLÁNÍ: Ef 4,25–26

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě žehná a chrání tě, Hospodin rozjasňuje nad tebou svoji tvář a je ti milostiv, Hospodin obrací k tobě svoji tvář a obdaří tě pokojem. Pokoj Boží ať zůstává s námi se všemi nyní i na věky.

PÍSEŇ: NEZ 757 *Mír na zemi daruj nám!*

Cesta do Emauz

POZDRAV

Bratři a sestry, slavíme tuto bohoslužbu ve jménu Boha Otce, i Syna i Ducha svatého. Amen. Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého ať jsou se všemi vámi. Amen.

INTROIT: Ž 33,5

PÍSEŇ: NEZ 558 *Přemohl Ježíš smrti noc*

MODLITBA

Milosrdný Bože,
přicházíme k tobě se svými starostmi a zároveň touhou po tobě. Sami jsme nedokonalí a slabí. Mnoho toho potřebujeme, třeba vidět, abychom uvěřili.
Bože, tvůj Syn přišel k učedníkům, když se báli a nevěděli kudy kam. Dal se jim poznat vzkříšený Kristus, dal jim svého Ducha a vyslal je do světa, aby v něm šířili dobrou zprávu o tvém království.
Vkládáme proto sami sebe i tento svět do tvých rukou, ty jsi spravedlivý a zároveň milosrdný. Chceme na tvé spravedlnosti i milosrdenství mít podíl, aby z nich měl tento svět prospěch. Prosíme tě, veď nás svým svatým Duchem, abychom se na tvém díle v tomto světě mohli podílet.
Otevři, prosíme, oči naší víry, abychom byli účastníky vykoupení tvého Syna.
Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Iz 53,1–5

PÍSEŇ: NEZ 395 *Nám pomoz, Pane milý*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lk 24,13–35.

Milí přátelé v Kristu, slyšeli jsme příběh popisující duchovní zkušenost. Co vlastně jsou

zkušenosti ducha? Měli jste někdy pocit, že jste svědky zázraku, že jste svědky krásy, že věci do sebe zapadají? Nebo jste se cítili propojení se světem, s druhým člověkem? Cítili jste někdy, že za tím vším kolem nás je něco víc? V takových momentech jste mohli zažít Boží přítomnost... Velmi přirozeně v přirozeném světě... A přece jsou to zkušenosti těžko hmatatelné a je těžké je vtěsnat do slov.

Příběhy, které popisují zkušenosti učedníků se zmrtvýchvstalým Ježíšem, jsou právě takové. Po smrti Ježíše prožijí jeho blízcí něco, co je přesvědčí o tom, že Ježíš žije. Zážitky jsou to opravdové, ale těžko popsitelné.

Učedníci prožili velké trauma. Prožili velkou ztrátu a to je zkušenost, kterou mnozí známe. Po tom, co se nám stane něco hrozného, prožíváme čas, kdy doufáme, že to vše byl jen špatný sen. Doufáme, že se z něj brzy probudíme a vše bude při starém. Jenže sen se ukáže být realitou a námi zmítají emoce podobající se horské dráze, na kterou jsme nikdy nechtěli, ale nemůžeme z ní vystoupit. Tak obecně prožívají lidé čas po tom, co je zasáhne smrt, když přijdou o někoho blízkého nebo třeba ztratí práci, rozpadne se jim manželství nebo onemocní. To vše je prožitek nějaké ztráty, i kdyby mělo jít jen o pouhé přání nebo naděje, které se nevyplní. Něco zkrátka zemřelo, skončilo. A to změnilo náš život a skrze tuto zkušenost hledáme cestu ven. Učíme se v nové situaci zorientovat. Stojíme před otázkou, co teď?

Dva učedníci v Lukášově evangeliu se po Ježíšově smrti rozhodli vyjít na cestu domů. A cestou, v rozhovoru, hledají smysl toho všeho. S čím se musí vyrovnat? Jejich naděje na příchod Božího království do tohoto světa se zdánlivě rozplynuly. Jejich naděje v Mesiáše, pro kterého opustili své domovy a vůbec vše, aby ho mohli následovat, všechny tyto naděje byly zmařeny brutálním ukřižováním. Ten, koho následovali a komu věřili, koho milovali, je mrtev a pohřben.

Učedníci se cítí bezmocní. Nemohli zabránit událostem, které se staly. Jsou vyčerpaní – emocionálně, duchovně, fyzicky. Trápí se otázkami – co by bylo kdyby... Mohlo to dopadnout jinak? Mohli jsme něco udělat? Měli jsme Ježíši lépe rozumět? A co dělat teď, když jsme ho ztratili?

Mohli bychom říci, že to, co učedníci prožívají, je zkušenost hraniční. Učedníci jsou jako

všichni lidé, kteří něco důležitého ztratí, opravdu na hranici. Na hranici svých sil a možností. Na hranici mezi minulostí a budoucností. A zároveň na prahu k něčemu novému. To, co prožíváme v takových chvílích, je moc důležité. Na hranici, na prahu se nám totiž otevírá budoucnost. Jenže není jisté, co tato budoucnost přinese, a není jisté, jak porozumět minulosti. Je to stav plný nejistot. A pro nás lidi velmi nepříjemný. Má v sobě těžko snesitelné napětí. Jenže právě tento moment, tato hraniční situace – má duchovní potenciál. My lidé bychom odsud nejraději utekli, ale právě sem nás Bůh vodívá a ještě důležitější: i zde je s námi. Jen my si to často neuvědomujeme. Právě zde prožíváme duchovní změnu. Také zde prožíváme duchovní zkušenosti. Tedy nejen na místech klidu, pohody, harmonie. Zde v krizi, kterou ustojíme a zpracujeme, se odrážíme ode dna. Učíme se přijmout svou nejistotu – v důvěře, že nás má v rukou ten, který všemu dává smysl. Právě zde, ve chvílích, kdy jsme bezmocní a jakoby nazí, se v nás začíná rodit něco nového, překračujeme práh, vycházíme z jednoho místa na druhé.

Hraniční zkušenost obvykle zahrnuje nějaký druh vnitřní krize: Musíme (o)pustit to staré, co důvěrně známe, to, co doteď dávalo smysl a zdálo se být tou jedinou pravdou... ve chvíli krize jsme toto ztratili a ještě nevidíme o moc dál, ještě nemáme, čeho se zachytit, ještě nový smysl nenacházíme... máme prázdné ruce.

V Bibli tuto zkušenost prožívá více postav, připomeňme si jen některé: Abraham, který je povolán do země, kterou ještě nezná, stojí na prahu ke zcela nové budoucnosti. Josef, hozený svými bratry do jámy. Josef později uvržen do vězení. Jonáš v břiše velryby. David, který je pouhým pastýřem a je přesto pomazaný za krále. Těhotná Marie. Pavel, který přišel o zrak. A nakonec dva učedníci na cestě do Emauz.

V Bibli slyšíme mnohokrát o situaci, která byla zásadně nová, někdy se zdála být bezvýchodná, zmatená, nedávající smysl, a přece právě tyto situace Bůh použil, aby se lidem dal poznat, aby se jich dotkl.

Učedníci, kteří jdou do Emauz, musí vše, co prožili, probrat. Nespěchají, jdou mlčky každý sám, jeden vedle druhého, ani se nebaví o počasí nebo o něčem podobně nezávazném. Jejich zkušenost je ještě živá, syrová, nezpracovaná a oni o ní otevřeně mluví. Tato konverzace dvou otevřených srdcí a duší pak tvoří prostor pro Ježíše, aby se k nim mohl přidat. Najednou se objevuje útěcha. To je gró křesťanského společenství.

Rozhovor dvou nebo více otevřených srdcí. Otevřený prostor, kam může vstoupit svou uzdravující mocí Kristus. Takové chvíle mohou vzniknout doma, když jsou spolu dvě přítelkyně na kafičku, cestou ze školy, kdy se v rozhovoru zastaví dva kamarádi, může vzniknout i na fotbalové tribuně nebo po sportovním zápase. Není důležité, kde se dva potkají v Kristově jménu, když mají otevřená srdce, opravdu se sdílejí, a tak hledají – smysl, život, další cestu. Zde na těchto nejrozličnějších místech při nejrozličnějších rozhovorech nacházíme naději pro další den, nacházíme zde útěchu skrze Ducha svatého.

A pro nás je velmi důležité, co se během setkání učedníků s Ježíšem děje: Ježíš jim začne vykládat Tóru – Starý zákon. Začal od Mojžíše a ukázal jim, že Boží cesta s člověkem má od začátku pevný cíl a žádné zlo není dost chytré ani záludné ani zničující, aby na něj Boží moc neuměla reagovat a nakonec ho porazit. Mesiáš – spasitel – není dobyvatel, ale trpící služebník. Ježíš jim nepředkládá nějaké své teorie, nemoralizuje, nepoučuje, nepřemlouvá, ale vykládá Bibli, otevírá její smysl tak, že učedníci najednou chápou. A když se na tu chvíli rozpomenou, vyznají, že jim hořela srdce. Že se radovali, jak prohlédli a pochopili, že není všemu konec. Biblické svědectví se jim otevřelo a oni najednou viděli, že je i o nich. Že i oni patří do příběhu, který se odehrává mezi Bohem a lidmi.

Nechtěli se rozloučit s tím, který je tak povzbudil. Zůstaň s námi, vždyť už je k večeru a den se schyluje. A on s nimi zůstal. Vešli dovnitř, sedli si tam ke stolu, vybalili svoje zásoby na cestu – a tu jejich spolupoutník vzal ten jejich chléb, poděkoval za něj Pánu Bohu, rozdělil ho a rozdal jim ho.

Zvenku viděno – se nic zvláštního nestalo. Jenže jim to najednou docvaklo, teprve teď: v té chvíli poznali, že je s nimi vzkříšený Pán. A prožili obrovskou radost, kterou už jim nic nemohlo vzít.

A tak je to i s námi: tam, kde se zvěstuje Boží slovo, tam, kde hoří srdce ve vzájemném sdílení, tam, kde se slaví večeře Páně, tam jsou shromážděni Kristovi učedníci. Proto se scházíme, sdílíme se, povídáme si, nevěříme si každý jen sám pro sebe: protože víra se rodí a posiluje právě v rozhovoru, ve společenství. V poslouchání slova, které si nikdo nedokáže říci sám, ale musí ho slyšet od druhého. V podávání chleba a vína, které si člověk také nepodá sám, ale musí je přijmout od druhého jako dar.

MODLITBA

Děkujeme ti, Pane, že vstupuješ do našich mezních situací a jsi v nich s námi. Děkujeme ti za to, že naše srdce také hoří a radují se. Že jsou schopna soucitu a pomoci druhým. Děkujeme ti za to, že ty sám v nich působíš. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 239 *V nás srdce hořelo*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Vzkříšený Pán je mezi námi. Sdílí se s námi ve svém slovu, svátostech, poznáme ho, když hoří naše srdce. V důvěře se tedy modleme.

Prosíme za církev, aby žily pod vedením Ducha Kristova v pokoji a smíření.

A zvláště prosíme za ty, kteří v církvi nenašli domov pro svou duši a srdce.

Prosíme, dej jim nalézt sebe.

Prosíme za ty, kdo získali moc, ale pozbyli zodpovědnost a vnímavost pro potřeby obyčejných lidí. Dej, ať hledají a naleznou tvou moudrost.

Prosíme za ty, kdo odpuštěním spoutávají moc zla, i za ty, kdo k tomu nenašli sílu. Prosíme, uzdrav ty, kteří nemohou odpustit.

Prosíme za ty, kdo jsou sevřeni strachem ze své slabosti, z jiných lidí nebo z tohoto světa. Prosíme, dej těmto lidem zakusit svou dobrotu, aby jim byla útěchou.

Prosíme za ty, jejichž utrpení se nikdo nechce dotýkat, abys je uzdravil. Dej, aby se našli lidé, kteří se utrpení nebojí a mohou pomoci mírnit utrpení.

Prosíme za ty, kdo pro neúspěch ztratili odvahu a chuť žít. Dej, ať pocítí znovu chuť do života.

Prosíme za ty z nás, kdo jsou v jakékoli duchovní či hmotné nouzi. Smiluj se nad námi.

(Tichá modlitba.)

Pane, náš Bože, vyslyš tyto prosby přednesené ve víře, o níž je psáno, že přemáhá svět. Tobě buď chvála na věky věků.

A ještě k tobě takto společně voláme: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 710 *Můj Ježíš mé jest žití* (1.–5. sloka)

POSLÁNÍ: 1 J 3,1–7

POŽEHNÁNÍ

Ať ti Hospodin žehná a chrání tě. Ať nad tebou rozjasní Hospodin svou tvář a je ti milostiv. Ať Hospodin obrátí svou tvář k tobě a obdaří tě pokojem. Jděte v pokoji. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 275 *Přijď, králi věčný náš*

Šance pro Achaba

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista. Milé sestry, milí bratři, vítejte na dnešních bohoslužbách.

INTROIT: Ž 103,11–14

PÍSEŇ: S 45 *Díky za toto krásné ráno*

MODLITBA

Čisté srdce,
pokoj v duši,
vlídný pohled,
lehkost muší,
Bože, daruj,
zla nás varuj.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: 1Kr 21,1–16

PÍSEŇ: S 233 *Odpust'*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 1Kr 21,17–19 + 23–29.

Milé děti, sestry a bratři, přátelé, pojďme bez okolků přímo k věci: král Achab chtěl od Nábot koupit vinici, aby z ní měl zelinářskou zahradu, pěkně blízko svého domu. Nábot odmítl, poněvadž vinici zdědil po svých předcích; chápal ji tak, že není jeho, že je mu jen dočasně svěřená ke správě a péči a že – až přijde čas – ji předá zase svým potomkům, aby o ni dbali a předávali dále... Asi chápeme, malí i velcí, že tu nejde o peníze, ale o něco mnohem vzácnějšího, jako je např. úcta k tradici předků a k hodnotám, které vyjadřuje, nese a uchovává – a které vlastně vyjadřují, nesou a uchovávají i nás samé...

Achab s odmítnutím nepočítal – udělal Nábotovi velmi výhodnou, ba velkorysou nabídku – a o to více byl neúspěchem zklamán, až sklíčen.

Ovšem tu se do věci vkládá jeho energická, arogantní, inteligentní, ale i bezohledná a bezuzdná manželka Jezábel (poznámka pro dospělé: zlatá Xantippa, manželka Sókratova – ta byla proti ní učiněný anděl! – konec poznámky pro dospělé).

Když Achab Jezábel vyloží, co se mu stalo, bez zaváhání si ví rady. Když to nejde po dobrém, tak to půjde po zlém neboli silou: *„Teď ukážeš svou královskou moc nad Izraelem!“*

A použije k tomu stokrát osvědčenou a dodnes zhusta používanou metodu: veřejné zostuzení a zahanbení odpůrce (v tomto případě pana Nábotu). Výsledkem této metody je vždy totéž: většina lidí začne odpůrcem pohrdat, opovrhovat jím a nenávidět jej a jako pro škůdce a zlosyna pro něj žádat trest smrti (nebo doživotní vězení).

Dosáhnout toho není nic složitého: stačí mít vliv na veřejné mínění. Jezábel k tomu použila královu moc a výsadní postavení v zemi. Dnes k tomu použijete média a zejména sociální síť. Stačí být dostatečně šikovný, hodí se i nějaké peníze, a můžete se do toho pustit. Úspěch je – bohužel – zaručen, poněvadž většina lidí (nás nevyjímaje) nebývá ochotna nebo schopna vnímat zprávy, zvěsti a informace v širších souvislostech a uvěří jim, zejména tehdy, věří-li jim i většina ostatních (kolegů, příbuzných, kamarádů, spolužáků, bratří a sester apod.), a také proto, že přece platí: Na každém šprochu, pravdy trochu.

Některé díly „netflixového“ seriálu Black Mirror tento proces zobrazují s názorností a přesvědčivostí až bolestnou, téměř zvrhlou.

Ale, bohužel, jen zrcadlí skutečnost, jíž jsme dnes dennodenně svědky (často na veřejné neboli politické scéně). Pravda, v minulosti to vlastně nebylo jiné. Lež a očerňování politických či názorových protivníků, obecně lidí mně nepohodlných, je základním nástrojem každého úspěšného či po úspěchu bažícího člověka, který něco nebo někoho vede (od rodiny, přes sbor, obec až po celou zemi). Záleží pouze na jeho povaze a svědomí,

jak mnoho tyto nástroje používá. Když však teče do bot, sáhne k tomu obvykle každý. Pak už jde jen o mentální, hodnotovou, ale i vzdělanostní úroveň dostatečného počtu lidí (od vás dětí až po seniory), zda se mu to podaří, nebo ne.

Obecně bohužel platí, že čím je svět, ve kterém žijeme, složitější, nepřehlednější a nesrozumitelnější, tím větší šanci demagogové a lháři mají, že ovlivní veřejné mínění (to, co si lidé myslí a podle čeho se pak rozhodují a jednají) tak, jak si přejí a jak si to naplánovali.

Jezábel byla nesporně – s prominutím – mrcha, ale chytrá mrcha, a velmi dobře věděla, že snadno a rychle dosáhne svého, když bude Nábót zhanoben, odsouzen a odstraněn z cesty. To vše se také stalo a jeho vinice připadla Achabovi. Zadarmo, a ještě mu lidé tleskali. Achab byl spokojen, Jezábel byla spokojena; ale ouha, byl tu kdosi silně nespokojený: Hospodin.

Poslal proto proroka Elijáše, který si krále Achaba podal tak, že na něm nezůstala nit suchá, an se krčil před prorokem jako myš před kobrou a pot mu stékal v hojných čůrcích po čele, po zátylku, po zádech, po břiše... Achab byl takhle malinký a pochopil, že to s Nábotovu vinicí zatraceně přehnal – a nejen s ní – a že je v pr...oblémech, které nemá šanci zvládnout a ustát.

A tak – neveden ani tak náhle procitnuvší zbožností jako spíše strachem a pudem sebezáchovy – roztrhl svůj šat, přehodil přes sebe žíněné roucho, postil se, spával v žíněném rouchu a chodil zkroušeně.

Kdekoho z nás asi napadne: To jenom hrál a předstíral. Pokrytec, komediant; to mu jistě poradila zas ta jeho Jezábel nebo nějaký krizový manažer a expert na „pí-ár“. Ale nejspíš ne. Takové předstírání by Hospodin lehce prohlídnul a Achabovi by Nábota neodpustil. Jenže on mu ho odpustil. Pročež nám nezbyvá zkousnout, že Achabovo pokání bylo skutečné, lítost nepředstíraná a že zkroušenost nehrál, ale hluboce zakoušel. A to vše bez ohledu na to, že se mu jeho manželka Jezábel beztak pohrdlivě vysmívala jako slabochovi, který se podělá, sotva na něj nějaký pomatenec v hadrech udělá bu-bu-bu a vybalí na něj své náboženské žvásty a fantasmagorie!

Milé děti, sestry a bratři: Achab tady prokáže něco, čeho se mu jinak v životě nedostávalo: svědomí, smysl pro spravedlnost a osobní statečnost – jakkoli je nastartoval jeho strach z tvrdého trestu, zatracení a smrti. Avšak je nutné zde upozornit, že celková Achabova zlotřilost byla natolik ukrutná, že ji Hospodin kompletně smazat nemohl.

(Je to, jako byste gumou gumovali dlouhatanánánský seznam zločinů, zlomyslností a zlotřilostí, s dobrou vůlí smazat vše, ale dávno předtím, než byste se dogumovali až na konec, by vám došla pryž, vyhrazená pro tento konkrétní seznam. Na jiný by stačila na celý a ještě by spousta gumy zbyla; ale Achab byl prostě magor, takže na Nábota ještě tehdy Boží guma vystačila, ale na spoustu dalšího již nikoli.)

Achab tedy trest za své zlo neschytlal cele a směl v síle Boží amnestie alespoň jakžtakž dožít. Ovšem co nespadlo na hlavu jemu, to postihlo další generace. Ale odmítám říci: osudově; ani těm dalším generacím nebyla zajisté upřena možnost vyznávat své omyly, selhání, hledat pravdu, dobrou cestu dle Božích zákonů a vůle – to vše s nadějí odpuštění a nového začátku.

Ono to totiž vypadá, milý sbore, že to, co nás pohne k pokání a ochotě se odvrátit od své zlé cesty, prostě se polepšit a začít jednat jako bližní, a ne jako gauner a lump, je vlastně podružné. Na čem záleží, je ten obrat, že nastane, že nás přesměruje, že nás pootočí třeba právě zpět k Pánu Bohu. Tak, jako se to stalo pronásledovateli prvních křesťanů Šavlovi na cestě do Damašku, kdy jej oslepující záře a Ježíšův hlas, jakoby znějící z nebe, zastavily v jeho nenávisti a zběsilosti a doslova jej přepólovaly – lidsky, hodnotově, nábožensky, teoreticky i prakticky.

Signálů a podnětů ke změně životní cesty a směřování může být mnoho a mnoho. Důležité je si zapamatovat, že taková změna je vždy a kdykoli možná, vítaná, a že na ni Pán Bůh odpovídá radostným a uznalým přitakáním. Pán Ježíš právě o tom srozumitelně vypráví např. v příběhu o zatoulané ovečce nebo ztraceném penízi...

Ale pojďme to dnešní rozjímání nějak shrnout a uzavřít. Člověk může selhat, nechat se strhnout na zlou nebo poněkud nevábnou cestu. Jako Achab, dychtící po Nábotově vinici a souhlasící s jejím podvodným získáním skrze justiční vraždu nevinného Nábota, jako kdysi apoštol Pavel nebo jako tisíce a miliony dalších lidí od nepaměti až podnes. Ale z

Boží dobré vůle to neznamená konec ani ztrátu všech nadějí a přímou jízdenku do pekel, do lochu nebo do zapomnění a bezcenné existence. Šance tu vždycky je, Bůh nám ji dává, smíme se jí chopit, i když to může bolet (jako to pichlavé žíněné roucho), nejen na těle, ale i na duši. Ale má to smysl. Jen ji při první příležitosti ne zahodit, jak se to bohužel někdy stane třeba lidem závislým na alkoholu, drogách anebo – snad ještě hůře – na moci a ovládání druhých. Vábění zpět ke staré špatné cestě dokáže být neodbytné, jedovaté a úporné. Achab také vyhrál jednu morální bitvu (buď mu čest), ale válku celkově prohrál. Nemuselo to tak dopadnout, nebyl k tomu odsouzen. A nemusí to tak dopadat ani dnes; nejsme k tomu odsouzeni. Nárok na vítězství nám nikdo nezaručí. Ale šanci? To ano! Vždycky! Amen.

PÍSEŇ: S 401 *Zůstaň s námi*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milosrdný Kriste,
dáváš nové šance,
i těm, kteří mají
mínus tisíc v bance.

Těm, kdo žijí temně,
připomínej jemně,
že tě mohou najít,
ne se se vším tajit.

Nábota je škoda,
dělal dobré víno,
Achab se svou ženou
byli zcela mimo.

Prosíme tě, dej nám
Nábotovu věrnost,
kde to lze, tam přemož
achabovskou černost.

Dej svědomí živé,
kéž nalézá klid,
kdo v tvou lásku doufá,
muslim, křesťan, žid.

A co jsme opomněli, vkládáme do společné modlitby: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Ko 3,12n

POŽEHNÁNÍ: Ř 15,13

PÍSEŇ: S 344 *Tvá svoboda*

Milost zaplňuje prázdnotu

POZDRAV

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi.
Amen.

INTROIT: Ž 23,4-5

PÍSEŇ: NEZ 312 *Přišli jsme, ó Ježíši*

MODLITBA

Hospodine, Bože náš,
tebe chválíme, neboť na tvé slovo spoléháme, na tvé ujištění, že pro tebe
nejsme prach, odpad a zbytečnost, nýbrž že jsme lidé, tvoje děti, s nimiž
rozmlouváš a které miluješ.

Pane Ježíši Kriste, tobě děkujeme, neboť ty jsi ta cesta, pravda a život, které
před námi svým evangeliem otvíráš.

Duchu svatý, tebe prosíme, přijď a dej nám odvahu, víru i vytrvalost vydat se
na Kristovu cestu a na ní setrvat.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Mt 11,1-19

PÍSEŇ: NEZ 731 *Dům na písku postavený*

KÁZÁNÍ

Jako základ pro dnešní kázání poslouží biblický text Iz 55,1-11.

Prázdná sklenice. Prázdný kostel. Prázdné vztahy. Prázdnota. Co může být smutnějšího?
Co beznadějnějšího? A teď: Že prý se Boží slovo nenavráťte prázdnotě!? Odkud bere prorok
tu jistotu?

Není to spíš tak, že po celá staletí Boží slovo padá do prázdna, propadá se do lidské

hluchoty a natvrdlosti? (Do naší hluchoty...?) Jako do bezedné propasti, jako když hrách na stěnu hází – nic moc to s námi nedělá. Kdyby Boží slovo skutečně znělo a kdyby konalo zdárně, k čemu je Stvořitel poslal, tak je tu přece zemská zahrada, zemský ráj na pohled, tak je nám krásně. (!?) Ale – zdá se – že stvoření se nijak zvlášť neraduje ani církve nevzkvétá. Takže – je tu ještě nějaké slovo Boží? Zní? Je slyšet? A má nějakou odezvu?

Třeba můžeme tím slovem Božím myslet kázání a vyučování, působení církve. Pak tedy jestli tohle slovo zdárně koná své dílo, tak bychom měli vidět činorodé věřící a sbory nejen kvetoucí, ale dokonce vydávající plody a mnohý užitek svému okolí. Je to tak? Kdo to posoudí?

Anebo je tím Božím slovem, projevem Božího působení každá událost, každý čin konaný ve prospěch druhého, bez vypočítavosti, bez násilí, navzdory přirozenému sobectví. Dějí se takové věci? A kolik jich je? Kdo to změří?

Roztahuje se tady prázdnota, anebo tu roste Boží království? Můžeme se do omrzení přít o to, zda je sklenice poloprázdná, či zpola plná... Nebo prázdná? Něco tu asi je, něco dobrého se děje. Je toho dost, anebo málo? A smíme říkat, že to dobré je dílem Božím?

„Mé slovo se nenavrátilo prázdné, praví Hospodin.“ Prorok takto promlouvá ve chvíli, kdy perský (pohanský) vládce umožnil zajatým Izraelcům návrat do vlasti a obnovu chrámu. Vladař vyhlásil svobodu, amnestii, nabídl milost. Prorok Izajáš jásá a chválí Hospodina. Je to Boží dílo. Dar z nebes. Úžasné, skvělé. Ale mnozí Izraelci tím vůbec nadšení nejsou. Jakápak milost? Vracet se, to by museli opustit své babylónské dobré bydlo, své domy, sady a vinice, trmácet se po nejistých cestách a z centra říše, kde jsou u všeho důležitého, co se děje, se odebrat do zanedbaného provinčního městečka, čelit omezenosti a hlouposti místních bossů, neochotě a nepřátelství sousedů, opravovat pobořené město, vytvářet společenství... Jakápak milost? Máme snad jako Božímu daru, jako nějaké zvláštní Boží milosti rozumět tomu, co vypadá spíš jako počátek nějaké nelehké cesty plné obtíží, jako výzva ke snažení, k zápasu?

Prorok vykřikuje: Jasně, milost Boží! Perský vladař činí nějaké světské, sekulární, politické rozhodnutí. Nejspíš přitom nemyslí na žádného Pána Boha, nesleduje vznešené (zbožné) cíle, nemodlí se a Hospodina nevzývá, ale přece jedná v duchu božské

velkorysosti, s pochopením a citem. Asi má srovnané hodnoty – co je v životě důležité. Asi vidí jako dobré a užitečné, aby byla jedna téměř ztracená komunita obnovena. (Nebo v tom sleduje nějaký svůj zájem? Zisk?) Milost není skočit rovnýma nohama do cíle, milost, to je volný prostor, kde se dá dýchat a tvořit, to je nabídka, pozvání, že můžeme, že smíme. Co chcete víc? Nenechte si tuhle chvíli ujít, hledejte a nalézejte v ní Hospodina. Takováto velkorysost je totiž jeho pravou tvář a setkat se s ní, to je jako dostat víno pro radost, chléb k nasycení a mléko k duchovnímu růstu.

Hledejte Hospodina – hledejte záblesky milosti kdekoli ve světě i mezi vámi, všimněte si jich, jakkoli skromné se budou zdát, vyzdvihujte je, ať se jimi kochá vaše duše! Dokud se dějí a dokud nám bude dáno je rozpoznat. Milost je hodna vzývání, úcty a slavení.

To je tedy pěkné! Tady nějaký pohan udělá něco dobrého, a ti věřící si to hrdě přivlastní! Že prý je za tím jejich Bůh! Radují se z toho, jako by to bylo jejich – ta velkorysost, které upachtění věřící nejsou schopni! Ať se stydí!

Klidně se budu stydět a přiznám svou prázdnotu a neschopnost. Ale to mi neberte – tu radost, že milost se děje. Klidně nám vyčítejte, že si přivlastňujeme, co nám nepatří – my víme, že se k té milosti nehlásíme, abychom ji anektovali, překřtili a chlubili se s ní, ale abychom vůbec mohli žít. Ve světě bez milosti se totiž žít nedá. Nevím, jestli to dokážeme, ale vlastně si nechceme tu milost přivlastnit, právě naopak: sebe jaksí přivlastnit té milosti. Nechat se jí nadchnout. Nejsme tady přece jako ti, kdo poučují, co je přijatelné a co nepřijatelné a kdo je dobrý a kdo špatný, nýbrž jako ti, kdo jsou prostě vděční, kdo jsou obdarováni, pohoštěni a v pokoře přizváni k tomu, co se děje třeba bez naší zásluhy.

Hledat tyhle momenty milosti a k nim se vztahovat, to si snad nenecháme vzít. Možná, že křest jakožto znamení milosti je takovým poznamenáním, takovým postižením na celý život. Jako bychom se v té milosti vykoupali. Jsme v tom jako ryba ve vodě – nasáváme ducha milosti, stává se naším životním prostředím. Jsme označeni kroužkem jako poštovní holub, máme v sobě zakódováno, že bez milosti, bez lásky a odpuštění se nedá žít. A je v nás touha je hledat, žízeň a potřeba se s nimi setkávat, i když sami je stěží naplňujeme. Věříme, že tu jsou a přicházejí, že se dějí. I když v tuhle chvíli se může zdát, že ve světě převládají temné síly a navrch má hrozba destrukce.

„Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše.“
Vypadá to, že se naše cesty míjejí a Bůh je nepochopitelný a nedostižitelný. Jenže ze souvislosti můžeme odečíst jiný smysl: Bůh přichází cestou milosti, i když my jí nedosahujeme. Člověk už by to zabalil, ale Hospodin se nevzdá. Můžeme se přít o to, zda máme z čeho čerpat. Můžeme se přít o to, zda je sklenice zpola plná, nebo poloprázdná. Možná je úplně prázdná, možná jsme na dně. Anebo skoro na dně... Jenže naše vidění, naše schopnosti nejsou tím jediným, co je ve hře. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 597 *Jak vzácnou přízeň*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Dobrý Bože,
přimlouváme se za ty, kterým vůbec není dobře.
Prosíme za ty, kdo ve svém životě, ve svých vztazích nezažívají žádnou krásu,
žádnou milost.
Prosíme za ty, kdo se trápí a nevidí východisko, nemají naději.
Prosíme za ty, kdo mají strach a celý svět je pro ně ohrožením.
Prosíme za nemocné, za vězně a za vojáky.
A společně ještě k tobě takto voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: J 12,44-47

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 427 *Cesta tvá dál ať stoupá*

Je Káleb hrdina?

POZDRAV

Milost vám a pokoj od toho, který jest, který byl a který přichází. Milé sestry, milí bratři, vítám vás na bohoslužbách na závěr tohoto kalendářního roku.

INTROIT: Ž 103,11–14

PÍSEŇ: NEZ 127 *Dobrořeč, má duše, Hospodinu*

MODLITBA

Milý Bože, děkujeme, že na nás nezapomínáš, že jsme ve tvé paměti.

Proto nyní skláníme své hlavy a pozvedáme svá srdce k tobě. Vyznáváme svá selhání a k tobě vzhlížíme o odpuštění: Pane, smiluj se nad námi!

Spolu prosme: *Kriste, smiluj se nad námi!*

Děkujeme, že tolikrát nás v uplynulém čase tvá milost potkala, dotkla se nás, dala našemu životu novou naději, obnovila, co my jsme poničili. Jsme tady, abychom tě za to chválili a zase znovu přijímali tvé milosrdenství, tvůj pokoj, posilu a pomoc z tvého Slova.

Prosíme, Kriste, buď nám blízko nyní v tomto společenství i ve všech příštích dnech. Provázej nás svým Duchem, kdekoli budeme. Skrze Krista, našeho Pána.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Nu 14,1–13a; 17–24

PÍSEŇ: NEZ 619 *Rok za rokem*

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání je zapsán v 2Tm 1,7.

Sestry a bratři, možná jste zaregistrovali, že každoročně vlivná média a instituce vybírají světovou osobnost roku. Takovou, která v uplynulém roce přispěla nějakým důležitým

počinem, významným pro světovou společnost.

Představte si, že bychom my měli vybrat biblickou „osobnost roku“. Podle čeho tady vybírat? Podle toho, jak je její příběh známý? (Pán Ježíš je tu „mimo soutěž“.) Nebo takovou, která je pro nás jasným vzorem víry? Jeden tip bych tu měla, i když nepatří právě mezi ty nejznámější. Vybrala bych biblickou postavu, na níž bylo znát, že *„Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy“*. Mám na mysli Káleba, po kralickou Kálefa, méně známého soupevníka Jozuova. Přestože je málo známý, je to vzorová postava, osobnost víry. Jak jsme ve čtení z Bible slyšeli, bylo o něm řečeno samotným Hospodinem, že Kaleb je *„jiného ducha“* (Nu 14,24). Totiž, toho Božího!

Abychom nebyli na pochybách, co se tím myslí a v čem se ten starý příběh může týkat nás, vybrala jsem k příběhu o Kálebovi právě ta slova z 2. listu Timoteovi: *„Neboť Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy.“* Tohle charakterizuje Káleba a jeho postoj: jako jediný ze dvou (spolu s Jozuem) z celkem dvanácti zvěďů říká, že je dobré pokračovat v cestě do zaslíbené země, i když to nebude bez překážek a bezbolestné.

Je tedy Kaleb hrdina? A tím pádem oblíbenec? Vzhledem k tomu, jak to s ním (a s Jozuem) málem dopadlo, že je chtěli ukamenovat, to nevypadá ani na hrdinu, ani na oblíbence! Proč lidé kolem něj tak běsnili, co řekl tak hrozného? Řekl: *„Nebojte se lidu té země.“* Totiž, těch Anáků, což v biblické mluvě znamená „škrtičů“ (mluví se o nich v předchozí, 13. kapitole), těch, co se nám sápu po krku a dusí nás. Těch, které ostatní zvědové vyličili jako zrůdy a obry, kteří jsou tak nepřekonatelní, že nemá cenu se o nic pokoušet. *„Nebojte se jich, protože s námi je Hospodin.“* Co na tom ty lidi tak rozběsnilo, že celá pospolitost křičela „ukamenujte je“? Z dnešního úhlu pohledu nám to připadá divné, protože ta slova „nebojte se, s námi je Hospodin“ nám zní téměř jako (vánoční) evangelium: *„Nebojte se, nebo narodil se vám dnes Spasitel, Kristus Pán... Immanuel, Bůh s námi...“* Připadají nám nevděční, ti Izraelci, že se ohlížejí raději zpátky, než by vyhlíželi dopředu, protože se bojí...

Nesmíme ovšem zapomínat, že mají za sebou pořádnou „masáž“ od většiny těch, kdo jim tu zemi zaslíbenou, tu touženou svobodu pohaněli a znechutili. Kaleb má odvahu říct i v té nastávající hysterii: „Nebojte se, zkusme to, v důvěře v Hospodina. Vždyť ti Anáci, to

jsou jenom panáci, co nabobtnali strachem, který má velké oči!“ Jenže u lidí v jeho společenství nemá Kálebova odvaha ohlas. Není pro ně hrdinou ani oblíbencem. Co ten nám tu bude vykládat!

Možná ta jejich nedůvěra souvisí s tím, co vyplývá z předchozích souvislostí, že totiž Káleb byl původem cizinec, nebyl Izraelec krví a rodem, jeho rod se přidal k Izraelcům ze svobodného rozhodnutí a putoval s nimi pouští do zaslíbené země.

K cizincům nebývají lidé příliš důvěřiví, to známe i od nás. A tenhle příběh nám, mimo jiné, ukazuje, jak je Bible nerasistická a neelitářská, jak si Bůh cení odvážné víry u každého, ať je to kdo je (nemusí to být jen roduvěrný „našinec“ a evangelík), a má pro ně zaslíbení: „Uvedu je do své země.“ Bůh stojí za lidmi odvážné víry, i když pro své okolí nejsou ani hrdinové, ani oblíbenci, a leckdo by se jich chtěl zbavit.

Zatímco společnost, třesoucí se strachem z budoucnosti, z toho, co je čeká, když půjdou ještě dál, směrem k zaslíbené zemi, řve „ukamenovat“, tak při stanu setkávání se „*zjevila Hospodinova sláva*“. To je scéna! Dovedete si to představit? Hysterický dav lidí, co už má málem kameny v rukou, bezradné vedení na kolenou, Jozue a Káleb v ohrožení života, a do toho se „*zjeví Hospodinova sláva*“! Hospodinova sláva se zjevuje i v situacích naprosto nemožných, tam, kde by to nikdo nečekal. Jestli vám tohle všechno připomíná podobnou scénu, kde dav místo „ukamenovat“ volal „ukřižovat“, tak je to v pořádku. I tam se zjevila Hospodinova sláva a události se posunuly od smrti k životu. Ale bezbolestné to nebylo. Boha bolí, když se jeho lid vzpouzí a nechce jít jeho cestou, když máme víc respektu ke všelijakým zrůdám, co nás děsí, než důvěry ke svému Bohu. A je jeho veliká milost, že se tu (tu a tam) vyskytnou Kálebové, kteří nás svou důvěrou a věrností povzbuzují na tu cestu. Kvůli nim nebo přes ně přichází ke slovu Hospodinova sláva. Sláva tady znamená, že má něco vážnost, závažnost, že to má váhu... Tedy, že Bůh to myslí s naší záchranou, s naším vymaněním ze sevření a nesvobody vážně. Když tohle, navzdory všemu, z čeho máme strach, co se nás bolestně dotýká, vezmeme vážně i my, když je to pro nás životní jistota, pak i pro nás platí, co je nám nejjasněji ukázáno na Ježíši: že Boží moc a pomoc je s námi, když se v důvěře dokážeme spolehnout na Boha i v tom, co se před námi zatmívá, co nám zakrývá výhled dopředu. Pak můžeme spatřovat Světlo, které ve tmách svítí: Světlo vánoční noci i Světlo velikonočního rána. Světlo, které nám svítí na cestu do všelijakých zmatků našeho žití. A vede nás k poznání, že v Kristu s námi Bůh svůj život

sdílí. Od narození až do smrti. Od jeslí až na kříž. Na tom životě máme podíl, když necháme Krista v sobě žít a zářit tak, aby ho druzí lidé mohli najít. Jak? Třeba jako Káleb, který nebyl hrdina ani světec. Byl to člověk jako my, možná že v lecčems i znevýhodněný a podceňovaný, ale takový, jaký byl, věrně sloužil Bohu. Zval druhé k důvěře a k spolehnutí na Něj a za pravdivost ručil svým životem.

Tohle nevypadá na nějaký mimořádný čin a výkon. A přece: takové „obyčejné věci“, jako je důvěra a spolehnutí na Boží vedení, ať už jsou okolnosti a nálady lidí jakékoli, si Bůh cení. Protože důvěra otevírá budoucnost, zemi zaslíbenou. Kéž se nám to daří v církvi, v osobních životech i ve společnosti. S pomocí Boží.

MODLITBA

Sestry a bratři, chcete-li, v tichosti srdce i mysli se připojte k mé modlitbě.

Děkuju ti, Kriste, že s tebou přichází do mého života nová skutečnost. Něco nového, co můj život staví do jiného světla a na jiný základ. Dřív jsem to byla já sama/byl já sám, kdo určoval, co je dobré, spravedlivé. Teď už ne já – ale ty, Kriste. Díky, že co ty děláš, je to rozhodující, dobré pro mě i pro svět.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 581 *Stvoř srdce čisté*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme, Kriste, o dlouhý dech při hledání životní cesty. Ať nezapomínáme, že naše země může mít dobrou budoucnost, když budeme kypřit dobré vztahy, nesobeckost, ohleduplnost, když nedovolíme zasévat nenávist, pohrdání druhými, pomluvy a rozeštvávání.

Spolu voláme: *Pane, smiluj se!*

Prosíme o dlouhý dech pro naše nejbližší, i když občas dochází k nedorozuměním a konfliktům, dej, ať neztrácíme schopnost spolu mluvit, dej, ať máme sílu stále znovu si odpouštět.

Spolu voláme: *Pane, smiluj se!*

Prosíme o dlouhý dech pro všechny, kteří bojují o porozumění mezi lidmi i mezi národy. Spolu voláme: *Pane, smiluj se!*

Prosíme o dlouhý dech pro ty, kteří se starají o nemocné, trpící, postižené. Spolu voláme: *Pane, smiluj se!*

Prosíme o dlouhý dech i pro církev. Povzbuzuj nás svým slovem, abychom neklesali na mysli, nýbrž aby se nás zmocnila naděje. Ať vytrváme a posilu hledáme ve tvé lásce a pokoji. Spolu voláme: *Pane, smiluj se!*

Kriste, náš příteli a bratře ve tvém jménu se modlíme, jak jsi nás naučil: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 2 Tes 2,16–17

POŽEHNÁNÍ

A pokoj Boží ať vás provází na každém kroku. Jděte ve jménu Páně. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 748 *Ó králi věků důstojný*

Pojď za mnou

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

INTROIT: Ž 147,3

PÍSEŇ: NEZ 287 *Zpívejte, čest vzdejte*

MODLITBA

Díky za každé tvé oslovení, za každé pozvání.

Díky za tvé návštěvy v našich příbězích.

Díky za drobné radosti, za setřené slzy, sejmutou tíhu.

Díky, že je možné odpuštění, a díky za cesty k němu.

Děkujeme za nápady, dobrá rozhodnutí, za všímavost, díky které jsme pro někoho byli.

Mnohým věcem na světě nerozumíme.

Nevíme, proč se někdy třese země tak strašně moc,
proč je něčí život jako vlnobití.

Je nám líto, že se umíme tolik zatvrdit
a že se nám nedaří nelpět na svých přáních.

Promiň, že jsme tě někam nepustili,
že jsme si chtěli vystačit sami.

Prosíme, zkoušej to s námi nově, nepřestávej nás zvát k odvaze vnášet do světa tvé nebe.

Provázej nás svým Duchem každý den až do konce.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Sk 10,27–36

PÍSEŇ: NEZ 628 *Z celého srdce svého*

MODLITBA

Pane, oslovuj nás a dávej se nám poznat.

Ať ve všem tom hluku zaslechneme tvůj tichý hlas.

Daruj nám víru, a tak se stávej naším zachráncem.

Amen.

KÁZÁNÍ

Biblický text, který poslouží jako základ dnešního kázání, je zapsán v Lk 5,27-39.

Všechno začíná velmi lidskou situací. Ježíš nepřišel předat nějakou novou ideologii, nastavit nová pravidla morálky, ale přišel předně proto, aby se dotkl konkrétních lidí, jejich příběhů, a proměnil je.

Výběrčí daní Levi sedí v celnici. Jeho profese není mezi lidmi oblíbená. Ono i dnes jsou finanční úřady spíš na depresi a z daňových srážek by to s jedním seklo. Ale dokáže i dojmout péče, s jakou někteří úředníci obyčejnou tužkou zlehka vyznačují, kam co napsat, kam se podepsat, jak se tím daňovým peklem zdárně prokousat.

Jenže za Leviho bylo vybírání daní dost špinavou prací. Tak špinavou, že znemožňovala jít na bohoslužby. Možná jej občas počastovali slovy jako vyděrač nebo kolaborant. Možná mu je dokonce sprejeři umně vyvedli zvenku na jeho kancelář. Zloděj! Špína! Aby všichni věděli, komu se mají obloukem vyhnout, s kým není radno kamarádit. A tak kamarádil se sobě rovnými. Nálepku ze sebe zkrátka jen tak nesundáš.

A do toho přijde Ježíš a řekne mu: „*Pojď za mnou.*“

Většinou za někým nebo za něčím jdeme. Máme své vzory, touhy, sny, vlastní přesvědčení. Táhne nás to za úspěchem, vyšší životní úrovní, láskou všech, do neobnošených vztahů. Toužíme po štěstí, maximu radosti, po funkčních partnerstvích, chceme něco dokázat, být spravedlivě ohodnoceni.

Někdy nás ale taky vede strach, co bude a jak to bude, že zůstaneme sami. Nebo nás vede chuť všechno vzdát, rezignovat na život, pustit ho. Jindy jdeme a vlastně nevíme kam. Nebo jsme si vybrali špatný cíl a je z toho řízení se střemhlav, které nejde zastavit.

Tohle všechno do nějaké míry známe. A taky víme o pádech a naražených žebrech, o lapání po dechu a sevřených vnitřnostech. A někdy raději ani nedohlížíme, co za šrámy to způsobilo lidem vedle nás, koho všeho jsme strhli s sebou a nechali být.

Co tím „pojd' za mnou“ Ježíš myslí? Ježíš zve na cestu, která vede k odpuštění. Zve do nových způsobů, kde už lidé nemají být zařazováni do dvou skupin, mezi kterými není možný pohyb. Na dobré a špatné. (Na Nebelvír a Zmijozel.) Na ty, kterým se daří žít, a na ty, kterým to zoufale nejde. Ježíš přinesl nový věk, který je dobou odpuštění, dobou, kdy člověk, který je vinen a vyloučen, může být zase přijat. Dobou, která je charakteristická velkorysostí, upřednostňováním způsobů, které vedou lidi zpátky k sobě. To je ta nová smlouva, o níž mluvili proroci. Odpuštění je tady, kráčí tu po ulici. A když o ně lidé stojí, je jejich.

A nijak nevadí, že to trochu nabourá starý pevný systém hodnocení a zařazování. Že i ten, kdo nějak vybočuje, nebo ten, kdo si někde zaval, je vyzván a přizván – pojd' za mnou. S Ježíšem je najednou živé a přítomné milosrdenství, o které lidé prosili, na které věky čekali. Už uzdravuje, oslavuje, vytváří nový svět a takhle to zůstane na věky. A nás zve, abychom se z téhle změny těšili, abychom se těšili ze světa prosyceného Ježíšem.

Jenže novost je i ohrožující. Jako nové oblečení nemusí dobře sedět, může tlačit, způsobovat nepříjemné pocity, nejistotu, strhávat nechtěnou pozornost. Jako nové víno může být ta novost plná nemilých překvapení, jako když přemíra kysličníku uhličitého spustí proces exploze, víčko z PET lahve s burčákem vystřelí a máte vymalováno.

Obavy z nového známe. Ptáme se s chvěním, co s našimi dětmi udělá trávení volného času s mobilem v ruce. Co udělá s naší prací umělá inteligence, jak zatočí se světem, s životním prostředím prosperita a taky válka, jak různorodá partnerství promění klasický model rodiny, co bude s církvemi, se sbory tváří v tvář lákavějším nabídkám, nedostatku členů, farářů i financí. Dost se bojíme. Nevíme, jak se v tom všem vyznat, co říkat svým dětem. K čemu přitakat, kde říct jasné ne, jak neublížit.

Spolehnout se pořádně na Pána Boha, že je Bohem živým a aktivním, nekouká na nás odkudsi se založenýma rukama, ale má zaděláno na záchranu, se nám jaksi nedaří nebo

jen málo. Vpustit ho do svých otázek a strachů bychom možná i chtěli, ale dost prostoru mu nedáváme.

Nepřekvapí, že z Ježíše jsou farizeové a zákoníci pořádně nervózní. Mají pocit, že jim bere pevnou půdu pod nohama. Že chce vzít to jejich „takhle to vždycky bývalo“ nebo „to za nás se to dělalo tak a tak“. Mají pocit, že jim chce vzít pravidla tolikrát ozkoušená, zvyky, které fungují, známý způsob života, který jim pomáhá stát rovně a držet se dál od problémů.

Ježíš neříká, že staré je špatně a nové dobře. Čím se tedy liší staré a nové víno, staré a nové měchy, staré a nové oblečení? Jedno i druhé má v životě místo, svoji roli. Ale nedá se to libovolně kombinovat, protože si člověk může zadělat na problémy. Nový obsah si musí najít odpovídající formu. Je-li obsahem odpuštění a radost z něj, tak se nebudou učedníci postit jenom proto, že to předepíše nějaká stará dobrá forma.

Když na sobě ucítíme přijetí, boží blízkost, když se s námi děje zázrak odpuštění, je to důvod k radosti a veselí. Jako by se člověk na chvíli ocitl na miniaturní mesiášské hostině, kde se jí dobré jídlo a pije výborné víno, zní hudba a zpívá se až do rána. Tam, kde se nás právě dotýká Bůh, nejde dělat, jako by se nic nedělo. Sypat si popel na hlavu a s každým odřeknutým soustem myslet dál jen na svá selhání.

Přijdou však i krize. Čas bez Ježíše, kdy si vystačíme s vlastním rozumem i silami. Čas, kdy nebe mlčí, Bůh je daleko, neslyší, nevidí, nic nedělá. V takových krizích se vyplatí držet se toho starého, léty prověřeného, protože to je ten nejbezpečnější způsob, jak neudělat zásadní chybu, jak něco nenávratně nezvorat svévolnými pokusy. Když je člověk v háji, tak se nebude tvářit vesele a chrlit na všechny radost jenom proto, že by jako křesťan měl. Tu přetvářku by lidé prokoukli. Bude smutný, bude se možná na Pána Boha zlobit, nenechá se pozvat k večeři Páně, protože to bude odpovídat tomu, co zažívá. Bude to škoda, ale boží kredit to snad nepoškodí.

Ježíš rozumí všem polohám naší víry. Zná tu, která bloudí po horách a občas narazí na nějaký ukazatel. Zná i tu, která se neobejde bez pevného řádu. Zná i tu, která je jako růže z Jericha, vykvete, jen když ji pořádně zalijeme a pak z ní zase odchází živost. Zná i tu, která hoří nekontrolovatelně, že jde lidem přes hlavy.

Ježíš zná naše zápasy víry, nadechování se k ní, hledání cest. Chápe, že je nesnadné jednat nově, pustit se do neozkoušených vod. Proto asi také říká: „*Kdo se napije starého, nechce nové; řekne: „Staré je lepší.“*“ Kdo si užil kvalitního vína a zachutnalo mu, netouží zkoušet něco jiného. Ale kdo něco prožil s Ježíšem, zase nemůže zůstat na místě. Nějak ho to proměňuje, přetváří se jeho obsah, že už se nevejde do starých tvarů.

Ježíš pronikl do tohoto světa. Změnil život malomocnému, pak ochrnutému klukovi na nosítkách. Dnes jej změnil Levimu, a proto opustil celnici, svoji starou nádobu, svůj starý způsob života. Stejně tak může vstoupit i do našich mikrosvětů, tak s tím počítejme.

PÍSEŇ: NEZ 789 *Již nebe jde k nám*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Modlíme se za ty, kteří jsou smutní, protože ztratili své blízké, domov.

Modlíme se za zraněné, sklíčené a zoufalé...

Pamatujeme na vojáky, na raněné, nezvěstné,
na všechny, kdo ztratili své blízké a přátele,
na ty, kteří to hrozné vypětí přestávají zvládat.

Modlíme se za vztahy v rodinách,
za lidi, se kterými jsme se pohádali,
a za všechny, kteří to s námi mají těžké;

a myslíme na lidi, kteří usilují o smíření, snaží se, nevzdávají to.

Prosíme, dej nám odvahu udělat první krok, když jde o smíření a odpuštění.

V tichu ti předáváme to, co je pro nás hodně těžké...

A společně k tobě ještě voláme tak, jak nás to naučil tvůj syn: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 2K 5,17

POŽEHNÁNÍ

Ať vám žehná a ať vás chrání všemohoucí a milosrdný Bůh Otec, Syn i Duch svatý.

PÍSEŇ: NEZ 777 *Buď mojí nadějí*

O práci a odpočinku

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Vítejte při dnešních bohoslužbách a přijměte apoštolské pozdravení: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: Ž 81,1–10

PÍSEŇ: NEZ 249 *Náš Otče a králi náš*

MODLITBA

Hospodine,
ty nás vedeš dobrým směrem k hojnému a bohatému životu, k polohám, kde by si naše duše odpočinula a měla se dobře. Pokaždé, když přemýšlíme sami o sobě, o tom, co už máme za sebou a co jsme prožili, zjišťujeme, jak je dobré být s tebou. A když na nás dopadne nějaká pohroma, ty od nás neodstupuješ, tvá předivná přítomnost nás doprovází.

Pomoz svým Duchem, ať si tvé laskavosti všimneme i tam, kde je tichá a skrytá, jakoby umlčená tíhou bolesti a nesnází. Dej nám zakusit, že i když je mnoho věcí zlých ve světě kolem nás i v našich životech, ty jsi dobrý a milosrdný. V tobě je útěcha i zdroj energie. V tobě je i pravda a správnost, a proto k tobě vzhlížíme a tvou cestou chceme jít, abychom vyšli z bludných kruhů a náš život neztratil směr.

Tobě patří dík i za ty, kteří jsou kolem nás, mají nás rádi, za ty, kteří pro naše dobro podstupují odříkání, za ty, kteří v minulosti položili i život, abychom mohli žít důstojně a svobodně.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mk 2,23–3,6

PÍSEŇ: NEZ 243 *Přijď k nám, Ježíši, v Duchu svém*

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání je zapsán v Dt 5,12–15.

I. Práce šlechtí člověka.

Tak mě to učili už odmala. Práce šlechtí. A nakonec, kdo by se nechtěl nechat šlechtit, že? Taky různé diktatury a totalitní režimy oslavovaly a oslavují práci. Nacisté cynicky tvrdili, že práce osvobozuje, komunisté tvrdili, že společnou prací porazíme nepřítele a udržíme mír. I dnes ji vnímáme přinejmenším jako nástroj k dosažení úspěchu a prosperity. V dobách Starého zákona v oblasti Izraele a okolí to bylo v mnohém podobné. O úspěchu a prosperitě si mnozí mohli sice nechat zdát, ale práce byla jejich každodenním chlebem. Pro obyčejné lidi, ale i otroky a hospodářská zvířata, pro všechna ta hovada Boží platilo, že makat se bude každý den, jinak by nevyžili.

Tak se od dávnověku šlechtíme, pracujeme, někdy abychom vyžili, jindy proto, abychom dosáhli svobody, míru, úspěchu, prosperity.

II. Odpočinout si, to je Boží.

Jenomže po celou historii zde máme i výjimky z pravidla – lidi, kteří jsou „za vodou“, kteří jsou na tom tak dobře, že se prací šlechtit nemusí. Protože se narodili do lepších rodin, měli štěstí ve hře, nebo se nějak jinak, poctivě, či nepoctivě dostali k velkým majetkům. Nedřou nouzi, mají dostatek – majetku, otroků, zaměstnanců, času. Ve starověku to byli právě oni, kdo si mohl dovolit odpočívat. Odpočinek byl Boží – v pravém slova smyslu. Byl výsadou bohů, těch na nebi i těch na zemi. Ostatně lidi z vyšších společenských vrstev se považovali za bohy, nebo alespoň jejich potomky, či zástupci na zemi.

A do toho Izraelci slyší: Dbej na den odpočinku, aby ti byl svatý. Každý jeden z vás na něj má dbát. A slyšíme to i my dnes tady v kostele. Na internetu najdeme spoustu článků o tom, jak neprokrastinovat, jak zvýšit efektivitu své práce, svého snažení. Ale do toho nám zní: Dbej na den odpočinku, aby ti byl svatý, jak přikázal Hospodin, Tvůj Bůh! Odpočinek je Boží, nesamozřejmý a je velkým darem pro každého člověka. Tak to slyšíme i dnes z přikázání. Bůh není despota, který by si právo na odpočinek chtěl nechat jenom sám pro sebe.

III. Odpočinek je naší svatosvatou povinností.

Opravdu se to dá říct takto přísně. Pamatuj, že jsi byl otrokem v egyptské zemi a že tě Hospodin, Tvůj Bůh, odtud vyvedl! Já jsem vás z toho vyvedl ven, říká i nám Bůh. Bůh není fanda bezmezného workoholismu, nekonečného růstu, neustálé dostupnosti na telefonu, mailu, čehokoli jiného, co je naším egyptským zajetím, neoslavuje jenom samotnou práci. Ne, že by neuměl docenit úspěch, růst, kreativitu, právě naopak. Ale připomíná: Nezačněte tomu otročit, dbejte na odpočinek. Bůh nás činí svobodnými od všeho, co nás zotročuje, co nám nedá spát. A my si to máme připomínat tím, že nám bude právo na odpočinek svaté.

Víra nás osvobozuje už tady a teď, odpočinout si je Boží nejen proto, že i Bůh sedmý den odpočíval, ale také proto, že Bůh vysvobozuje svůj lid z otroctví a dává každému to privilegium, tu možnost dbát na den odpočinku.

V prvním čtení u Marka jsme četli, že dokonce nemáme otročit ani tomu samotnému příkazu o dnu odpočinku. Ježíš během něj s učedníky mne v rukou obilí (a to je práce, to je vyloženě zakázáno), díky čemuž se stává objektem, na který farizeové číhají v synagoze, jestli si náhodou nedá tu práci i s tím, aby uzdravil člověka s odumřelou rukou. Nakonec si tu práci opravdu dá, dokonce nejveřejněji, jak to jen jde, uprostřed všech, všem na očích. Je dovoleno v sobotu dělat dobro, zachránit život? Třebaže to dá práci?

Ježíš se kvůli svému svobodnému (a odpovědnému) přístupu k příkazu o dni odpočinku dostává do sporu s farizeji a je z toho nakonec hodně mrzení na obou stranách. Ani farizeové, učitelé zákona, nerozumí příkazu o dni odpočinku správně. Ježíš na ně hledí s hněvem, je zarmoucen zatvrzelostí jejich srdcí. Jistě, uzdravení by počkalo do dalšího dne, ten člověk nebyl v ohrožení života. Ale copak byl člověk stvořen pro sobotu? Vždyť je to zrovna naopak! Den odpočinku byl stvořen pro člověka, aby mu sloužil (k dobrému), ne naopak. Zákon byl dán člověku do rukou, aby mu sloužil (k dobrému), a ne naopak! Zní to i dnes pro nás jako důležité poučení. Právo neotročit, dokonce ani zákonu, žít svobodně a nést odpovědnost za sebe a své bližní, to je výsadou svobodných lidí, svatým právem Božího lidu a jakousi ochutnávkou Božího království na zemi.

IV. Právo na odpočinek je zde i pro ty nejchudší a přehlížené.

Protože to jsou taky lidé. Dbát na den odpočinku nemáme jen sami pro sebe, ale také pro ty sociálně nejodkázanější, nejbídnější, společensky přehlížené. Starý zákon specificky jmenuje kromě dětí taky otroky a otrokyně, býky, osly, dobytčata a také hosty – třeba i ty cizáky, co tady (ne)chceme. Silný náboj boje za sociální spravedlnost z toho přikázání zkrátka neodpáreme, ať se nám to líbí, nebo ne. A kdybychom to udělali, byla by to velká škoda. Jak dopřát právo na odpočinek i lidem, kteří jsou nám možná vzdálení, neznáme jejich jména (na těch u otroků stejně nikdy moc nezáleželo), tváře, ale zabezpečují pro nás snadnou dostupnost laciných produktů, které často ani nepotřebujeme? Jak zabezpečit právo na spravedlivou odměnu třeba i pro agenturní pracovníky „z východu“, kteří jsou u nás často vykořisťováni? Jak zatočit s neférovým ohodnocením lidí, kteří vyrábí všechnu tu fast fashion a lacinou elektroniku kdesi v Bangladéši či jinde?

Samozřejmě že na to neexistuje snadná odpověď ani snadné řešení. Ale měli bychom jej přinejmenším hledat, volat po tom, aby jej hledali i odborníci v oborech. Určitě můžeme podporovat přinejmenším fairtrade produkty, vždyť také férová mzda dává člověku možnost odpočinku. Ano, jistě, je to jen jeden z mnoha potřebných kroků k řešení problému, který je mnohem větší, než jenom my samotní.

Na druhou stranu – nemá a nemůže nám to být jedno, přinejmenším když vidíme, že se to děje i „u nás“ a „pro nás“. Docela mě mrzí, že toto téma politici, kteří se jinak hlasitě hlásí k víře, často obcházejí.

Nepodceňujme odpočinek. Je Boží, ale není výsadou bohů ani boháčů. Přiznejme si své limity, dejme si poradit a dbejme na den odpočinku nejen pro sebe, nejen kvůli sobě.

V. Neděle a nedělání

Mají k sobě stejně blízko, jako Šabat a Sabat. Ale jen nicneděláním ještě tak úplně nedržíme den odpočinku, den, který nám má být svatý, oddělený. To, že člověk fyzicky nic nedělá, neznamená, že odpočívá. Pro mnohé z nás, kdo v práci spíš sedíme, je to dokonce i naopak.

Ten den má být svatý, oddělený od všech jiných dnů v týdnu. Nejen proto, abychom během něj rozvíjeli své odpočinkové schopnosti, ale také rozvíjeli svůj vztah s Bohem, sebou samými i s bližními.

Protože jsme v ten den vyvázaní ze všech svých otrockých a pracovních povinností, jsme svobodní, a tudíž také zodpovědní za to, jak jej využijeme. U Marka jsme slyšeli svědectví, jak jej přinejmenším jednou trávil Ježíš – procházkou v polích se svými nejbližšími, návštěvou synagogy (kostela) a pomocí bližnímu.

Tak tedy: tento den ať nám je svatý, dbejme na něj, protože nám připomíná svobodu a odpovědnost, protože je Boží a takoví jsme i my, taková je celá země a vše, co ji naplňuje. Dbejme na dny odpočinku, užívejme je jako ochutnávku Božího království. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 686 *Zpíváme Lásku, svobodu všem dá*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, svatý Bože,
děkujeme za neděli, za odpočinek, za tvé slovo, které občerstvuje, za Ježíše, Spasitele, kterého jsi nám poslal, aby se stal naší cestou k tobě. Děkujeme za jeho slova i jeho život, který nás ujišťuje, že tobě nejen můžeme, ale i máme předkládat své prosby.

Prosíme za lidi, kteří neumí odpočívat, za workoholiky, lidi trpící syndromem spasitele, za ty, kterým se úspěch, kariéra a práce staly útočištěm, závislostí. Veď je prosíme ven z otroctví, nauč je odpočívat.

Prosíme za lidi, kteří odpočívat nemohou, i kdyby chtěli. Rodiče samoživitele, lidi, kteří se po uši topí v dluzích... Pomáhej jim nacházet cestu ven z otroctví, dávej i nám, celé společnosti moudrost tento problém vyřešit.

Prosíme za lidi, kterým je svěřená moc ve světě. Dávej jim cit pro sociální spravedlnost, spravedlivé dělení společných zdrojů, pomoz jim přemoci pokušení korupce.

Prosíme také za tvou církev ve světě, aby odolávala pokušení farizejského přístupu k Písmu, ze kterého čerpá svědectví o tobě. Prosíme i za naši církev, náš sbor, abychom mohli ve světě být solí a světlem, abychom věrně následovali Kristův příklad.

A prosíme vyslyš nás, když k tobě společně voláme: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 2K 4,5-12

POŽEHNÁNÍ

Ať ti Hospodin žehná a chrání tě. Ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv.
Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 732 *Do tvých starostí, smutků, úzkostí*

Obrat

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen. Milé sestry a milí bratři, buďte vítáni na těchto bohoslužbách.

INTROIT: Iz 55,6–7

PÍSEŇ: NEZ 149 *Svá přikázání zjev mi, Bože můj*

MODLITBA

Hospodine, věčný a spravedlivý Bože a v Pánu Ježíši Kristu náš milostivý, nebeský Otče, děkujeme, že jsme se mohli shromáždit, abychom tě společně vzývali, slyšeli potěšení a napomenutí z tvého Slova.

Co jsme Hospodine my lidé před tebou? Kolik tvrdosti, přetvářky je před tebou v našich myšlenkách, slovech i činech. A proto je mezi námi zde a po vší zemi tolik zmatků, utrpení a bolesti. Avšak nad tím vším je nám otevřeno tvé otcovské srdce a tvá ruka zůstává silná, aby nás držela, vedla a vysvobozovala. Ty nám odpouštíš a žádného z nás nezavrhuješ. Všem nám jsi blízko a všechny zveš k sobě. Dej, abychom o tom všem v této neděli byli znovu ujištěni.

Přijmi naše zpěvy, modlitby, kázání a naslouchání, abychom tu nebyli nadarmo, abys byl oslaven ty sám a my abychom byli probuzeni, osvětleni a posílení k činění tvé vůle.

Odpusť nám naše hříchy a viny pro Pána Ježíše Krista. Tobě Bože Otče, Synu i Duchu svatý, tobě patří všechna sláva, čest a moc.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Ez 33,10–20

PÍSEŇ: NEZ 315 *Nás zavolal jsi, Pane*

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání je zaznamenán v Ez 33,11.

Prorokovo slovo našlo zcela nečekanou odezvu: prorok Ezechiél mluvil k lidu v babylonském zajetí. Mluvil k nim o Božím soudu, který na ně dolehl pro nepravosti a zlořády, které se usadily v lidu. Učil je, že hřích s sebou nese trest a že odplata za hřích je smrt, že Pán Bůh nebude posmíván, že soudí zcela spravedlivě. To, čím prochází lid – zajetí – není jen následek nepříznivých vnějších okolností, změněné politické situace či důsledek špatné politické taktiky izraelských králů nebo jejich špatného odhadu. Je to Boží hněv, který dolehl na lid pro hřích otců – a nejen otců – synové nebyli o nic lepší než jejich otcové. A proto prorok zaostřuje slovo o Božím hněvu a soudu na přítomnou generaci, která byla ochotná svalovat vinu na otce a reptala, že na sobě musí nést trest za hřích otců. Která generace nehledá kořeny trápení v chybách minulosti?

Která nesvaluje vinu za všechnu bídu na otce a předky? A dovolává se snad přitom biblického slova o tom, že Pán Bůh navštěvuje nepravost otců na synech do třetího a čtvrtého pokolení, jak to známe z 2. přikázání (Ex 20,5).

Prorok nám však bere jakoukoli možnost výmluvy a vytáčky: *„Zemře ta duše, která hřeší.“* V kral. překladu: *„Duše, kteráž hřeší, ta umře.“* (Ez 18,4,20) *„Syn nebude pykat za nepravost otcovu a otec nebude pykat za nepravost synovu; spravedlnost zůstane na spravedlivém a zvěle zůstane na svévolníkovi.“* (Ez 18,20) Není možné se vymlouvat a svalovat vinu na ty, kteří byli před námi, kteří jsou vedle nás, na vnější snad poměry a okolnosti. Pán Bůh není nespravedlivý a mstivý. Proto své slovo zaostřuje na nás, proto před nás staví naše vlastní provinění a hřích. Když prorok mluví o hříchu a jeho následcích, nechce podat snadné a pohodlné vysvětlení dějinných událostí. Jeho slovo obviňuje a jejich ostnům nelze nikam utéci a nijak se obhájit.

A zde se setkal prorokovo slovo s nečekanou odezvou a porozuměli mu jako slovu deprimujícímu, skličujícímu, k zoufalství vedoucímu. *„Všichni zhřešili“* – proto není nikde žádná naděje (Ez 33,10). Nelze se ničeho chytit, nelze nic očekávat. Hřích na nás leží, hřích náš i našich otců. Nemůžeme se ho zbavit, nemůžeme se ho zřeknout. Jsme na tom stejně jako naši otcové, nejsme o nic lepší, hřích se nás drží a na nás leží, a proto se nedá nic dělat. Nemá cenu o něco usilovat, nic se nedá zlepšit. Člověk je zaprodán hříchu, nemůže nehřešit, ať dělá, co dělá. Zahynutí a smrt je nevyhnutelným koncem každého člověka. Prorockému slovu lid porozuměl jako slovu, které skličuje, znemožňuje jakoukoli

naději. Odhaluje naši bezmocnost. Slovo, které ochromuje. Odmítnout je? Že jsme toho přece tolik dokázali?

Že naše možnosti a schopnosti jsou veliké? Že nejsme přece zločinci, zloději či vrazi? Že tedy na nás to slovo nemůže? Snad bychom na to slovo takhle reagovali, dokud jsme na vrcholu svých sil, uprostřed úspěchů a vítězství, v dobré náladě. To se na všechno díváme růžově.

Své vyhlídky si jen tak lehce nedáme pokazit. Ale když jsme v úzkých, když na nás dolehne neúspěch či špatná nálada – pak nás i toto slovo zdeptá, sklíčí a srazí. A tak kolísáme a zmítáme se mezi těmito dvěma krajnostmi: bezmeznou nadějí, založenou na vlastních schopnostech a úspěších, a bezmeznou beznadějí, bezradností a ochromením, když jsme ohroženi, zklamáni, bez úspěchů. Jako bychom byli pány všeho, jako by nám bylo všechno otevřeno – a jako bychom byli bezprávními a bezmocnými otroky, jimž je všechno uzavřeno a znemožněno. Jako bychom mohli všechno a jako bychom nemohli vůbec nic. Tak se potácíme a zmítáme. Tak jsme zmítáni.

Je to správný postoj, správná odpověď na obvinění prorockého slova? Nedá se nic dělat, je zbytečné a nesmyslné o něco usilovat, za něčím jít? Ne, to je velice špatná odpověď prorockému slovu. K tomuhle nás Pán Bůh přivést nechce: *„Jakože jsme živ, je výrok Panovníka Hospodina, nechci, aby svévolník zemřel.“* (Ez 33,11 srov. Ez 18,32) Ani tehdy, když nás obviňuje z hříchu, nad námi nevynáší rozsudek smrti, proti němuž není odvolání. Naopak, obviňuje nás, aby nás vyburcoval, protože se dá mnoho dělat, abychom tedy hodně dělali. Chce nás probudit, vytrhnout z ochablosti, ochromenosti a omámenosti hříchem.

Chce nám otevřít oči, abychom prohlédli, že jsme byli hříchem oslněni a omámeni. Hřích nás tak oslnil, omámil i hrozbou Božího trestu a soudu a tak nás ochromil, jako by se nedalo nic dělat, jako by nebyla žádná naděje. Výmluvy na nevyhnutelnost a neodolatelnost hříchu a na marnost každého úsilí o změnu jsou jen důsledek oklamání hříchem. Pán Bůh nemyslí na smrt bezbožného. Neplánuje jeho záhubu, nepočítá s jeho zahynutím. A proto nás volá a burcuje k naději: odvráťte se od svých zlých cest a buďte živi! (Ez 33,11)

A když nás k tomuto obratu volá, pak je určitě možný! Není to heslo, za nímž je prázdno a které do prázdna ukazuje. Není to požadavek, který by byl nesplnitelný. Zlá cesta, kterou jsme dosud šli, není osudově nutná. Hřích, jemuž jsme podléhali, není nepřemožitelný a neodolatelný. Není pravda, že se nedá nic dělat, že není žádná naděje a žádné východisko. Tohle slovo posiluje a dává naději. Není na místě ochromenost a bezmocné krčení ramen.

Je možno vykročit na novou cestu. Je možno se odvrátit od zlé cesty. Je možné opustit cizinu a vrátit se domů. Když nás Pán Bůh obviňuje, to se nás ujímá (potěšuje nás), protože nás chce vytrhnout, chce nám ukázat cestu, chce nás vyburcovat, chce nám dát naději. Když nás Pán Bůh obviní, to je docela jiné, než když nás přepadne malomyslnost, skleslost, bezmocnost a ochromenost. Je to docela jiné, než když se dovíme, že jsme nevléčitelně nemocní, že se tedy nedá nic dělat a nic změnit, že se jen musíme se vším smířit a na všechno se připravit. Když nás Pán Bůh obviňuje, to proto, že nám chce dát odvalu, abychom se vzchopili, abychom přišli sami k sobě, abychom vystřízlivěli a prohlédli, abychom se mohli odvrátit a vrátit.

Ale má to cenu odvrátit se od staré, zlé cesty? Změní se něco? Otevřou se snad brány zajetí, když se lid odvrátí od své zlé cesty, když přestane zlé činit, když vyzná své poblouzení a hřích? Přijdou zase staré časy a vrátí se opět promeškané a promarněné příležitosti? Budou škrtnuta dřívější falešná rozhodnutí? Co se změní, změníme-li se my? Má to cenu nastoupit novou cestu, když všechno ostatní zůstane při starém? To se máme změnit my nejdřív? Nebylo by lépe počkat, až se změní poměry?

Opravdu zajetí nepomine hned, jakmile se Izraelci vrátí k Hospodinu. Snad se nic nezmění v našem okolí, snad se nám ani hned nebude žít lépe a radostněji, snad ani nebudeme mít hned ve všem úspěch – ale nastane změna přesto nesmírně veliká – my se změníme, změníme se k životu. Lid, který se vrátí k Hospodinu, který se odvrátí od své zlé cesty, nebude hned vítězný a slavný – ale v zajetí nezahyne, nezemře, ani zajetí mu neuškodí.

Bude žít, bude žít dál. Vidíte, k životu je možno se vrátit i v cizině. Marnotratný syn najde odpuštění a život i v cizině (Lk 15,17). A tam se mění živoření k smrti v život k životu. Odvrácení od zlé cesty se vyplatí: život je odměnou. „*Co prospěje člověku, získá-li celý*

svět, ale ztratí svůj život?“ (Mk 8,36) Když nás Pán Bůh obviňuje, zve nás tím k životu. Chce nás vyburcovat, abychom prohlédli a dali se pravou cestou: „Proč byste měli zemřít, dome izraelský?“ (Ez 33,11b).

A za tím vším je Pán Bůh sám, za to všechno ručí on sám: přísahá skrze sebe samého, aby jeho slovo bylo neměnné a spolehlivé. Abychom jej mohli vzít za slovo. Abychom se na ně mohli spolehnout. Abychom se mohli odvrátit a vrátit. Amen.

PÍSEŇ: EZ 494 *Ježíši, slávo nejvyšší*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine,
ty nechceš smrt hříšníka, ale jeho obrácení a život. Zasažení a odhalení tvým Slovem, přijmi dobrotivě modlitby svého lidu, který tě hledá celým srdcem.
Dal jsi nám svého jediného Syna Ježíše Krista, aby se stal obětí za naše hříchy.
Dej nám tu milost, abychom vděčně přijali spásu, kterou nám získal.
Dej, abychom pochopili a pokorně přijali tvé odpuštění jako nejvzácnější tvůj dar, kterým otevíráš nám nehodným a hříšným cestu k tobě i ke svým bližním.
Tvé odpuštění nám budiž hradbou, která by od nás vzdalovala moc hříchu, aby nám již neškodil a nesváděl nás a my mu nesloužili.
Dej, abychom s ním zápasili v moci tvého Slova a odpuštění. Zachovej nám živou paměť starých hříchů a dej, aby nám neustále připomínaly naši bezmocnost a tvou milost.
Dej, aby nás tvoje odpuštění v Kristu proměnilo tak, aby i naše odpouštění bližním bylo projevem živé víry, která z tvého odpuštění žije, a proto nemůže neodpouštět, která spoléhá na tvou moc a pro ni neztrácí nikdy a pro nikoho naději...
Vyslyš nás, když k tobě voláme, jak nás naučil a na kříži vybojoval tvůj Syn a náš Pán Ježíš Kristus: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: Jk 1,21–22

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě požehná a ochrání tě. Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti

milostiv. Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 217 *Milost Pána našeho*

Víra, která zachraňuje

POZDRAV

Milí bratři a milé sestry, milé děti, vítám vás všechny na našich společných bohoslužbách slovy apoštola Pavla: Milost vám a pokoj, od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: Ž 99,5.9

PÍSEŇ: NEZ 289 *Tebe, Bože, chválíme*

MODLITBA

Hospodine, svatý Bože,
děkujeme ti za možnost pokojného setkávání při oslavě tvého jména.
Děkujeme ti za možnost naslouchat tvému slovu, které nás učí, co ve tvých
očích ob stojí, co má smysl a dobrou budoucnost. Prosíme, abychom jednou
tváří v tvář tobě obstáli jako lidé, kteří ti uvěřili, kteří ti patří, kteří svůj život
spojili s tebou.

Ty jsi svatý Bůh, svatý a zároveň blízký. Prosíme, aby naše srdce nebyla daleko
od tebe, abychom na tebe nezapomínali, abychom tě oslavovali a nacházeli v
tobě svůj pokoj, posilu, naději i útěchu. Neboť ty žiješ a kraluješ se svým
Synem Ježíšem a s Duchem svatým nyní i na věky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMAT SVATÝCH: Ez 44,15–19

PÍSEŇ: NEZ 315 *Nás zavolal jsi, Pane*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lk 8,42b–48.

Ježíš jde na přání otce uzdravit jeho na smrt nemocnou dceru. Asi dvanáctiletou. A jde s ním velký zástup, protože ten otec je vážený člověk, je představený synagogy, a tak o

jeho neštěstí ví hodně lidí. Zástup lidí se tlačí kolem Ježíše, asi chtějí vidět, co Ježíš udělá. A to je příležitost pro jednu nemocnou ženu, která má už dvanáct let krvácení. To znamená, že je nejen fyzicky nemocná, ale ještě navíc je kulticky nečistá. Abychom porozuměli tomu, co to pro tuto ženu představovalo, jak ji to v životě omezovalo, potřebujeme se trochu blíže podívat na biblické zákony o kultické nečistotě. Ve 3. knize Mojžíšově čteme: „*Když má žena dlouhotrvající krvotok mimo období svého krvácení nebo když výtok trvá déle než obvyklé krvácení, bude trvat její nečistota po všechny dny výtoku.*“ (Lv 15,25)

Tato kultická nečistota znamená, že ta žena má být v izolaci. Nesmí se podílet na chrámové bohoslužbě. Každý, kdo se jí dotkne, je také nečistý a rovněž se nesmí podílet na chrámové bohoslužbě, protože nečistota se přenáší dotykem. Svou nečistotou znečišťuje také všechno, na čem tato žena leží nebo sedí. Kdo se dotkne jejího lůžka, je také nečistý. Její nečistota se přenáší i skrze předměty, které byly na jejím lůžku nebo na její židli. Představte si například, že na židli, na které seděla, někdo položí nějakou látku a ten, kdo se pak dotkne této látky, je také nečistý. Tedy její nečistota se přenáší na židli, z židle na jakoukoli věc, kterou na ni někdo položí, a z té věci zase na kohokoli, kdo se té věci dotkne.

Takto silný znečišťující potenciál je pro nás těžko pochopitelný. To, o čem čteme ve 3. knize Mojžíšově, není hygienické opatření. To je kultické opatření. Nečistota zde popsaná není fyzická, ale duchovní kategorie. Kultickou nečistotu tvoří to, co připomíná lidskou tělesnost a smrtelnost, proto když člověk vstupoval do blízkosti svatého Boha, musel být očištěn od těchto projevů, aby byl otevřený pro Boží přítomnost, pro kontakt se svatým Bohem.

A teď si představte, že tato žena s tím žije už dvanáct let. Neměla by se dotýkat svého muže, neměla by se vlastně dotýkat vůbec nikoho, aby mu nezpůsobila komplikace. V evangelijním vyprávění tu ženu potkáváme ve fázi, kdy už na to asi rezignuje. Rezignuje na pravidla o nečistotě. Je totiž v davu, který se tísni kolem Ježíše. To znamená, že všichni ti, kteří se jí v tom tísnícím se davu dotkli, jsou kvůli tomu nečistí, ovšem patrně o tom neví. Ta žena by tam neměla být, ale asi už nemá sílu dodržovat pravidla o vlastní izolaci. A hlavně, má naději, že když se dotkne Ježíše, tak jí to pomůže. To je zajímavý motiv. Tolik let se nesměla dotknout nikoho. A možná právě proto se chce Ježíše dotknout, i když

ví, že to nesmí, a dav kolem něho jí k tomu dává příležitost. Ona je v tom davu skrytá a zároveň moc dobře ví, že dělá to, co se nesmí. V tomto kratičkém vyprávění se slovo „dotknout“ opakuje hned čtyřikrát. Je na něho zaměřena velká pozornost.

Když Ježíš říká – *„Někdo se mě dotkl. Já jsem poznal, že ze mne vyšla síla.“* – ona vidí, že se to neutají, má strach. Ona chce, aby se to utajilo, proto se ho dotýká zezadu, obklopená davem, ale teď vidí, že Ježíš to poznal a že bude odhalena. Má strach, protože udělala něco, co se nesmí. A tak *„přišla chvějíc se, padla mu k nohám a přede všemi lidmi vyznala, proč se ho dotkla a jak byla hned uzdravena.“* To, že padla Ježíšovi k nohám, není výrazem její náboženské úcty vůči Ježíšovi, ale výrazem jejího strachu. Cítí se přistižena. Asi čekala, že jí Ježíš vynadá. Že jí řekne: Cos to udělala? Teď jsou kvůli tobě všichni nečistí, včetně mě! Ale Ježíš jí řekl: *„Dcero, tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji.“*

Ježíš v tom, co udělala, vidí její víru. Ona věřila, že když se jen dotkne třásní jeho šatu, tak jí to pomůže. Možná nám to připadá jako naivní víra. Možná dokonce jako pověřivá víra. Třásně jsou takové štrapse, které má každý Žid žijící podle Božího zákona na dolním okraji svého šatu. Mají připomínat Hospodinova přikázání. Tak je to napsáno ve 4. knize Mojžíšově, kde čteme: Hospodin řekl Mojžíšovi: *„Mluv k Izraelcům a řekni jim, aby si po všechna pokolení dělali na okraji svých šatů třásně... Budete mít třásně, abyste si při pohledu na ně připomínali všechna Hospodinova přikázání a plnili je... a byli svatými pro svého Boha.“* (Nu 15,37-40).

Třásně na spodním okraji šatů posvěcují židovského muže. Připomínají mu Boží přikázání a odkazují jej tak na svatost, takže je logické, že se ta postižená žena dotýká Ježíše právě na tomto místě. Pokud předpokládáme, že se ho dotkla rukou, musela se k tomu sklonit. Na Ježíše se tlačí spousta lidí, ale ona se ho dotkla tak, že z něj vyšla síla a ona byla hned uzdravena, byla očištěna od svého krvotoku. Nedošlo tedy k přenosu její nečistoty na Ježíše, ale naopak k přenosu Ježíšovy svatosti na ni. Jako by svým dotykem odčerpala trochu jeho zázračné síly skrze třásně jeho oděvu. Vypadá to jako nějaká magie. Stalo se to totiž bez Ježíšovy vůle. Jako by tajně upustila nebo vycucala trochu jeho svatosti, jeho léčivé moci, ale Ježíš to hned poznal. Ovšem nezlobí se proto na ni. Řekne, že to byl projev její víry. Protože ona měla svou naději spojenou s ním, s jeho osobou. Ona ví, že se nesmí nikoho dotknout, ale udělá to právě proto, že má s Ježíšem spojenou naději. Víra může mít různé podoby a projevy. Ta žena nejen jedná v tajnosti, ve skrytosti davu, zezadu, ale

také se přede všemi přizná k tomu, co učinila. Nezapírá, neutíká, konfrontuje se s Ježíšem, i když neví, jak bude Ježíš na to, co udělala, reagovat. A Ježíš v tom vidí její víru.

Víra a spása, o kterých Ježíš mluví, přeznačuje magické pojetí záchrany, které měla tato žena. Ježíšova uzdravující moc nepůsobí sama sebou, jaksi automaticky, nevyzařuje sama od sebe z jeho šatu, ale reaguje na víru. Ta žena přemýšlí podobně jako mnozí jiní nemocní lidé, o kterých čteme v evangeliu. Tito nemocní lidé Ježíše prosili, aby se směli aspoň dotknout třásní jeho roucha. A kdo se dotkli, byli uzdraveni. (Mt 14,35n) Ježíš je vůči těmto nemocným stejně velkorysý jako k této ženě. Dopřeje jim to, po čem touží, dá jim to, o čem prosí, protože za jejich postojem vidí víru. „Aspoň se dotknout třásní jeho roucha.“ I takto se může projevit víra, která zachraňuje.

Zároveň můžeme předpokládat, že Ježíš je v souladu s Hospodinovým výrokem, který jsme slyšeli v prvním čtení z proroka Ezechiela. Je to ustanovení o tom, že kněží nemají posvěcovat lid svými rouchy: *„Když budou kněží vycházet do vnějšího nádvoří k lidu, svléknou si roucho, v němž přisluhovali, uloží je do svatých komor a obléknou si jiné roucho, aby svými rouchy neposvěcovali lid.“* (Ez 44,19) Kněží mají být svatí a svou svatost mají sdílet s lidem, a to i mimo chrámový prostor (Lv 21,6-8). Kněží mají působit na lid svojí svatostí, ale tuto svatost nemají zprostředkovávat svým kněžským oděvem, nýbrž svou osobností, svým učením, svým jednáním, celým svým životem.

A podobně to dělá i Ježíš. Nechce, aby se nástrojem záchrany, nástrojem posvěcení pro lidi stával jeho šat, ale jejich osobní důvěra vůči němu. Proto když se nemocná žena dotkne třásní jeho šatu a je uzdravena, tak jí Ježíš řekne, že ji zachránila její víra. Ježíš dává komentář k tomu, co se stalo, a vyzdvihne v něm právě to, že zachraňující moc má její víra. Tato víra má různé projevy, různé způsoby vyjádření, ale ona je tím podstatným, co přináší záchranu. Toho si má být vědoma uzdravená žena i my, jako čtenáři tohoto příběhu.

MODLITBA

Pane,

děkujeme ti, že nám rozumíš, že vidíš zachraňující víru za každou naši

touhou, kterou máme spojenou s tebou. Prosíme, uzdravuj nás od všeho, co

nás izoluje a znečišťuje, a dávej nám odvalu i vynalézavost k tomu, jak ti být blízko.

Amen.

PÍSEŇ: NEZ 423 *Svou sílu nám dáváš*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Mnozí lidé čekají lepší budoucnost: pomoc ve svých starostech a vysvobození od utrpení a nouze.

Za ně, za sebe a za celý svět se teď modleme a společně k Bohu volejme slovy: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za důvěru vůči Ježíšovi, která nám pomáhá nést všechno, co nás tíží a trápí. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za vytrvalost, odvalu a jednotu všech křesťanů a lidí dobré vůle. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za ty, kdo byli zvoleni do politických funkcí, aby své poslání uskutečňovali svědomitě a pro dobro všech. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za lidi, kteří v našem světě přicházejí zkrátka: za postižené válkou a nemocné, za staré a opuštěné, za pronásledované, za bezdomovce a hladovějící. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za posilu pro všechny, kdo usilují o spravedlnost, mír a bezpečí na zemi. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za osamocené a všelijak izolované, kteří čekají na lidskou blízkost a pomoc. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za ty, kdo trpí nejistotou, ztrátou smyslu života a strachem z budoucnosti. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za ty, kdo jsou zatíženi vinou, a za všechny, kdo jsou vnitřně zlomeni. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme za ty, kterým schází radost, láska a vnitřní pokoj. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosme jedni za druhé, aby nás Pán nenechal podlehnout našim starostem. *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Pane, vyslyš nás, když k tobě společně voláme jako tvoje děti: *Otče náš...*

PÍSEŇ: NEZ 407 *Ta touha hluboko je v nás*

POSLÁNÍ: 1J 5,4-5

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě žehná a chrání tě, Hospodin rozjasňuje nad tebou svoji tvář a je ti milostiv, Hospodin obrací k tobě svoji tvář a obdaří tě pokojem. Boží pokoj ať zůstává s námi se všemi nyní i na věky.

PÍSEŇ: NEZ 408 *Král věčný nás požehnej*

Vidět věci v jiném světle

POZDRAV

Pokoj Vám a milost, od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Přicházíme slavit bohoslužby. Prožijme je ve víře, že je Hospodin s námi.

INTROIT: Ž 128,1-4

PÍSEŇ: NEZ 585 *Přijď již, přijď, Duchu stvořiteli*

MODLITBA

Milý Pane Bože,

děkujeme ti za hlas, který nám dává vědět, že tu jsi. Děkujeme ti, že zní, aby nás jednou shromáždil, jindy popostrčil, inspiroval nebo vyvedl ze slepých uliček. Ozýváš se, abychom o tobě věděli a počítali s tebou. Chceme, abys měl v našem srdci i v celém životě své místo. A sám víš, jak je u nás často přeplněno, zakrámováno, jak uvolňujeme místo kde čemu a tobě necháváme jen nějaký zadní koutek.

Věříme, že každá chvíle s tebou, ať již modlitba, četba Bible nebo společné prožívání víry nejen při bohoslužbách, nám pomáhá uklízet to zbytečné a uvolňuje víc místa pro tebe. Hospodine, vstupuj k nám, der se k nám, překračuj všechny bariéry, které stavíme, protože i když to tak často nevypadá, toužíme po tvém požehnání, po tvé naději, po tvém bytí s námi, po síle pro život.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Sk 10,34-43

PÍSEŇ: NEZ 711 *Mne zajmi, Pane můj*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Mt 17,1–9.

Sestry a bratři, představte si, že stojíte na břehu moře, kde nevidíte jeho konec. Sami, nebo třeba jen s jedním dvěma lidmi hledíte tiše do té široší dále, která je neuchopitelná, a máte pocit, že vás přesahuje. Anebo pro našince snazší představa, že jste někde v přírodě, daleko od města, někde v horách, v lesích a vnímáte jen okolí. Taková místa člověka pohltí a vytrhnou z denní rutiny, z plnění povinností, z běžných starostí. Člověk má v tu chvíli možnost přemýšlet sám nad sebou, nad světem, nad svým životem, nad stvořením, nad vírou, nad vztahem k Bohu. V místech, která nevybudoval člověk svou rukou, se nám otevírají nové obzory a nabízí se možnost nahlédnutí světa, života a jeho smyslu z jiné strany, než je ta každodenní. Je to vlastně docela postní situace, kdy v klidu a samotě, obklopeni klidem přírody se nám otevírají nové pohledy na život a svět kolem nás.

A možná i proto zní dnes, na druhou postní neděli, biblický příběh o tom zvláštním proměnění Ježíše. Nahlédnout věci z jiné strany, nebo jak často říkáme „vidět věci v jiném světle“, to je motiv příběhu, který jsme před chvílí slyšeli. Na kopci, daleko od lidí, daleko od davů, se odehrává příběh, který má otevřít Petrovu mysl pro pochopení, kým Ježíš je a co znamená, že je Mesiáš. Petr, Jakub a Jan mají prožít až mystickou chvíli, která dává nahlédnout Krista z další strany a přijmout, co znamená, že je Boží Syn Spasitel.

Hora byla v tehdejší vnímání zásadním mystickým místem, kde se lidské dotýká s božským. Na horách se odehrávají zásadní biblické události. Na hoře zakotví Noemova loď, na hoře obdrží Mojžíš desatero, na hoře pochopí Eliáš, jak Bůh mluví a působí, na hoře pronese Ježíš své zásadní kázání, na hoře je pokoušen, a nakonec i na menším kopci ukřižován. Hory byly v tehdejší vnímání místa, kde sídlí bohové, a člověk tam k nim má blíž. Nebyly obydleny, často byly zahaleny v mraku a opředeny mnoha bájemi. A tak i na hoře probíhá událost ukazující, jak bude pokračovat Ježíšova cesta. V postním čase zní biblický text předznamenávající předvelikonoční události. Ježíš půjde do Jeruzaléma vstříc velikonočnímu dění a jeho učedníkům má ta chvíle otevřít oči a propojit skutečnosti, aby jim docvaklo, co to znamená, když vyznávají, že je Ježíš Mesiáš. Na hoře mají šanci vidět Ježíše v novém světle, s novými informacemi, které poodhalí to mesiášské tajemství.

Učedník Petr je zde příkladem, jak i mezi Ježíšovými blízkými lze mnohé špatně pochopit.

O několik veršů dříve totiž slyšíme, že ho Ježíš nazývá satanem, neboť nechápe, že Mesiáš musí trpět. Petr ve své lidskosti a možná i lásce ke Kristu nedokázal dohlédnout, že utrpení, která mají v Jeruzalémě nastat, patří k Ježíšově misi. Že jeho mesiášství není v uzdravování a vedení lidí k lásce, ale právě v jeho utrpení, smrti a zmrtvýchvzkříšení. Proto se mu nyní naskytuje možnost vše nahlédnout v jiném světle. A to dokonce dvojím způsobem. Nejprve jako taková náповěda. Ježíš rozmlouvá s Mojžíšem a Eliášem, se kterými ho mnohé spojuje. Boj s modlářstvím, sláva i utrpení, přijetí i odmítnutí, a nakonec zvláštní konec. Mojžíš nedošel ani do zaslíbené země, zemřel a nikdo neví, kde je jeho hrob. Eliáš byl vzat do nebe, aniž by to krom Eliši kdokoliv viděl. A Ježíš má s nimi co konzultovat. Ne slávu a radost a sdílení, jak krásně je v nebi, ale mají si co říci o odmítnutí a utrpení na zemi, které Ježíše čeká. Jsou to přeci významní Boží muži, kteří i přes Boží vyvolení a přijetí prošli utrpením a bolestí. A co na to Petr? Opět nepochopil. A na jeho nabídku, aby se na hoře utábořili a pěkně daleko od lidí si pohodově žili v této hvězdné sestavě v blízkosti Boží a nevraceli se tam, kde je čeká jen utrpení, už ani nikdo nereaguje. Petřův nesmyslný návrh dokonce utne celou scénérii. Namísto zachování stavu, o který Petrovi jde, to skončí a vše zakryje mrak, ve kterém ovšem mají učedníci další možnost pochopit, jak to s Kristem vlastně je.

Z nebe zaznívají stejná slova jako při Ježíšově křtu. „*Toto je můj milovaný Syn, toho jsem si vyvolil,*“ a protože to tentokrát slyší i učedníci, hlas dodává: „*Toho poslouchajte.*“ Poslouchajte Ježíše. Plňte nejen jeho příkazy, ale opravdu poslouchajte, co říká. Naslouchajte mu. To utrpení, o kterém mluví, není jen tak.

A na to již učedníci jen padají strachy tváří k zemi. Ježíš je zvedá s andělskými slovy „*nebojte se*“. „*Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nebude vzkříšen z mrtvých.*“ Jinými slovy říká: mlčte, dokud to celé nepochopíte. Zatím se totiž zdá, že svědectví, která by učedníci pronášeli, by vedla špatným směrem. Ježíš opakovaně zjišťuje, že ani jeho nejbližší nechápou, co to znamená být Mesiášem. A tak než aby zvěstovali špatně, tak to radši vůbec. Počkejte, až se příběh uzavře. Ne na Golgotě, ale u prázdného hrobu. Tam teprve poznáte, co vše obnáší být Mesiášem. Potom jděte ke všem národům a zvěstujte evangelium. Rozumějme dnes: nemluvme o Kristu jen jako o moudrém a láskyplném Bohu, který se k nám snížil, ale i jako o nespravedlivě trpícím za naše provinění, který byl nakonec ve slávě vzkříšen. Křesťanská víra je o ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Kristu. Není jen o moudrém muži, který pomáhal a uzdravoval. To vše

patří k evangeliu, respektive, to je to evangelium.

Nedělat v životě předčasné závěry, dokázat věci nahlédnout i z jiné strany, v jiném světle, než je náš pohled nebo naše touha, a mít trpělivost vyčkat, než budeme znát celou pravdu. Než správně pochopíme. I tak by mohlo znít postní poselství příběhu.

Rychlé závěry na základě dojmů či polovičních pravd a zkušeností, to nám lidem jde. Někdy jsme až horliví ve vlastním názoru. A pak se může stát, že naše slova budou vedle, jak ta Petrova. Je to nebezpečí dnešní doby, kdy si děláme úsudek často na základě novinového titulku, polovičních informací nebo lži, tvářící se jako pravda.

Proto to může být pro nás i taková postní výzva: Dát si práci vidět věci v jiném světle, z jiného úhlu pohledu. Přemýšlet, meditovat, modlit se. Zastavit se a v myšlenkách přemítat, zda naše rozhodování, naše životní postoje nebo směřování jsou správné. A třeba se nám pak obrazně rozsvítí. Můžeme se procházet po městě, bloumat kolem řeky, v zámeckém parku, můžeme se soustředit kdekoliv v tichu při modlitbě, můžeme relaxovat v sauně nebo na jarní louce. Takových míst, kde se můžeme dotýkat Boží přítomnosti, je mnoho. Není to jen o vysokých kopcích. A třeba pak některé lidi a skutečnosti uvidíme jinak, třeba se naše názory ve světle Božího směřování změní, třeba nám Duch Boží otevře srdce a mysl. A možná až v protichůdných jednotlivostech života, kde je radost i smutek, kde jsme my a lidé kolem, kde máme pocit, že Bůh je na blízku nebo se vzdálil, spatříme jeho smysluplný celek. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 320 *Já chtěl bych, Bože můj*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine,

prosíme tě za trpělivost, abychom dokázali vydržet neříct vše, co si myslíme.

Abychom měli sílu a odhodlání pít se po věcech, nahlížet je z více stran a nedělat rychlé závěry. Prosíme tě o moudrost, abychom svým slovem neubližovali.

Prosíme tě i za naši moudrost. Za to, abychom uměli nabízet dobrou radu, dobré nasměrování a dokázali být příkladem, ukazujícím, co znamená život s tebou. Chceme, aby náš život byl o šíření tvého Království. Věříme, že Ty nás

směřuješ a posiluješ.

Prosíme za konec všech válek. Za místa, kde je neklid, kde je strach, kde řádí smrt. Buď i tam svou nadějí.

Prosíme tě za nás všechny, posiluj nás ve víře, v lásce k bližním. V našem životě, který žijeme. Provázej nás postním obdobím a otevírej naši mysl při přemýšlení o dobré cestě s tebou.

Prosíme, přijmi i naše tiché modlitby, které ti předkládáme. (*Chvilé ticha.*)

A vyslyš i naši společnou modlitbu: *Otče náš...*

POSLÁNÍ: 1K 6,19–20

POŽEHNÁNÍ

Boží dobrota ať vás posiluje, když přijde slabost, Boží láska ať vás povzbuzuje, když nevíte kudy kam. A Boží milost ať vás provází od východu slunce až do západu, nyní i vždycky. Amen.

PÍSEŇ: NEZ 384 *Ó Pane můj, pokoj ať Tvůj*

Církevní fabrika

POZDRAV

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a dar a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen.

INTROIT: Jr 31,33-34

PÍSEŇ: NEZ 640 *Díky za toto krásné ráno*

MODLITBA

Pane Bože,

jsou chvíle, kdy vnímáme, že jsi blízko. Zakoušíme to. Je nám pak dobře, jsme šťastní. A pak jsou chvíle, kdy nevíme. Třeba o tobě ani nepochybujeme, ale nějak máme pocit, že jsi daleko. Je pro nás obtížné se modlit. Pak se cítíme nejistí a osamělí. Nerozumíme.

Jsou chvíle, kdy tě prosíme, dochází nám, jak moc dostáváme, jsme vděční. A potom také chvíle, kdy žijeme, jako by tě a našeho vztahu nebylo. Drž nás pevně. Děkujeme za neděli, za možnost s tebou být vzácně blízko. Jsi tu s námi. Děkujeme za to.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Jk 1,19-25

PÍSEŇ: NEZ 302 *Mocný Bože*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zaznamenán ve starozákonní knize 1S 3,1-21.

Myslím, že do kostela chodíme ne proto, že věříme, že někde je nějaký Bůh, ale proto, že chceme, aby nám promluvil do života. Napověděl nám, jak jím procházet. Pomohl nám s ním. Případně proto, že už jsme udělali zkušenost, že když si s Bohem povídáme, když

mu dáme ve svých životech prostor, že se nám lépe žije.

Bůh má nekonečně způsobů, jak s námi mluvit. Nejen na každého jeden, ale mraky na každého z nás. Trochu Bohu-žel. Protože to vyžaduje tím pádem i naši aktivitu, snahu porozumět.

Dal nám svobodu. Takže jeho mluvení nemá většinou podobu cihly, která nám spadne na hlavu. A znovu Bohu-žel nám také neservíruje jasné rady. Svobodné bytosti musejí používat vlastní rozum i vůli.

Někdy mluví hodně tichým hlasem, který se ozývá odkudsi; někdy Biblí; někdy lidmi; písněmi; knihami; stromy, nebem, zvířaty – krajinou...

Také Ježíš nesedával na nějakém trůnu, pod kterým by lidé povinně ani nedutali, co z něj spadne. A jeho slova neměla podobu rozkazů, ale podobenství. Bůh zvolil právě tuto podobu setkání s lidmi, protože nám chtěl dát najevo, že s námi chce mluvit tváří v tvář. A také Ježíš dost naslouchal, protože bez naslouchání nemá smysl mluvit.

Prorok Izajáš na jednom místě říká, že lidem brání slyšet Boha to, že jim srdce obrostla tukem, to, že mají zacpané uši a oči. (Iz 6,10) To znamená, že nám možná někdy brání Boha slyšet naše pohodlnost, nechť něco měnit, zahleděnost jen na své problémy, životní koncepty, resp. že raději nasloucháme sobě, nebo tomu, co nám zní pohodlně, příjemně.

Ten příběh začíná tím, že slovo Boží bylo vzácné. Ono by se to použité hebrejské slovo *jákár* dalo přeložit také jako drahé. Dokázali bychom připustit souvislost mezi tím, že tam, kde člověk nemá chuť vnímat Pána Boha, kde boha dělá ze sebe, kde myslí jen na vlastní prospěch, na své cíle, kde se člověku zatemní tak, že chce někomu ublížit, podřídí si ho, kde se tedy vytratilo boží slovo, tak tam je zle...

Jaký obraz o „církvi“ ten příběh nabízí? Reprezentuje ji starý slepý kněz, který je překvapený, když se mu do kostela přijde někdo opravdu modlit – jako Samuelova maminka v předchozí kapitole.

Jeho synové, střední generace, si z „církve“ udělali fabriku, berou úplatky, náboženství

provozují, zneužívají moc, a jestli v ní něco dělají, tak maximálně proto, aby si polechtali ego o své potřebnosti.

A nejmladší generace – Samuel? Pracuje v boží svatyni, ale nikdo ho tam nenaučil Bohu naslouchat. Chodí do „kostela“, „poctivý konfirmand“, „mládežník“, ale s Pánem Bohem se ještě nesetkal. Nikdo mu neřekl, že to jde a jak.

Na druhou stranu, přece jen – na potřetí – kněz Élí pochopí, co se děje, a pomůže pochopit i Samuelovi. Takže přece jen si občas i někdo v nepoužitelné „církvi“ vzpomene: Vždyť my jsme tu vlastně kvůli Pánu Bohu.

S Izraelem, s „církví“ to vypadá na katastrofu, marast, na to, že to synové Élího přivedou do kytek. Tento svět vypadá někdy, z různých úhlů viděno, dost šíleně. A nejsme to určitě jen my věřící, kdo se (občas) ptá: Kde v tom, Bože, jsi? Proč nic neděláš? Proč tolik zla a bolesti?

A najednou: „*Samueli, Samueli...*“ Ten dnešní příběh je i o naději, že vždycky – možná někde trochu bokem (provozu svatyně, církve) – je zaděláno na naději, na změnu k dobrému. Pán Bůh to nevzdává a stále někde připravuje cesty, způsoby proměny, záchranné akce! Zkouší pobídnout lidi k aktivitě, k hledání, co to ten život opravdu je, vábí je k sobě. Ale předpokládá to, že někdo řekne: Mluv, Hospodine, tvůj služebník slyší. A také, že nebude mlčet pak a bude mít odvahu něco podle toho Slova dělat.

Řekneme někdy v životě soustředěně tu vlastně nejdůležitější, a tím pádem i nejsložitější větu víry: Promluv, Pane Bože, chci tě zaslechnout, chci si od tebe nechat promluvit do života?

Každý, kdo to zkusil, ví, že je to těžké, protože někdy slyšíme jen dlouhé ticho, ale třeba se, když vydržíme, něco ozve. A také to ovšem má svá rizika, Pán Bůh třeba po nás bude něco chtít, abychom něco udělali, nějak žili, něco změnili.

Ještě na jedno z toho příběhu bych chtěl upozornit. Když si Élí vyslechne, že to s ním a jeho rodem skončí blbě, tak řekne: „*On je Hospodin, ať učiní, co je dobré v jeho očích.*“ Kdo ví, jestli tohle vlastně není ta nejtěžší věta víry. Asi toto je pokora. Uznat, že jsem to

po... A uznat to bez vzteku na někoho druhého, bez výmluv a shánění polehčujících okolností. Uznat, že jsem opravdu hovado. Přestat si na někoho hrát, nebýt pokrytec.

Myslím si, že kdo toto zvládne, že se tak vlastně tiše pokládá do Boha, který na to určitě řekne: Ještě dnes budeš se mnou v ráji. Proč by také říkal něco jiného?

PÍSEŇ: NEZ 303 *Moudrosti poklad z nebe*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože,

prosíme tě za všechny, kteří jsou nemocní na těle i na duši. A za ženy a muže, kteří při nich stojí a pomáhají jim zvládat jejich životy. Prosíme také za sebe, ukaž nám, jak druhým pomoci, dej nám sílu do našich bolestí. Prosíme za umírající.

Společně voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosíme za lidi, kteří trpí terorem a válkou, za lidi ve válkách, za lidi, kteří si nemohou vybírat, rozhodovat o sobě, plnit si přání. Prosíme za mnohé, kteří pracují pro mír, spravedlnost, lidská práva a usmíření. Prosíme i za nás, kteří se bojíme, co nás čeká.

Společně voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosíme za tento sbor, jeho staršovstvo. Prosíme za nás hledající, za nás, kteří se snažíme o tobě druhým říci, za nás, kteří také někdy víru ztrácíme, nedokážeme žít.

Společně voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

Prosíme za naši společnost a za ty, kteří spravují věci veřejné. Za nás, co se snažíme uskrovnit, ale na nepohodlí nejsme připraveni. Za ty, kteří už nemají peníze, nemohou zaplatit jídlo dětem, poslat je do kroužků.

Společně voláme: *Prosíme tě, vyslyš nás.*

(Chvilé ticha.)

Otče náš...

POSLÁNÍ: Mt 11,4–6

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv,
ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

PÍSEŇ: NEZ 714 *Někdo mě vede za ruku*

SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Genesis	32,23-33	
Numeri	14,1-13a; 17-24	
1. Královská	21,1-16	
Žalmy	42	
Izajáš	53,1-5	
Ezechiel	33,10-20	
Ezechiel	44,15-19	
Matouš	11,1-19	
Marek	2,23-3,6	
Lukáš	15,11-24	
Skutky apoštolské	10,27-36	
Skutky apoštolské	10,34-43	
Filipským	1,12-20	
2. list Timoteovi	2,14-19	
List Jakubův	1,19-25	

SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

Exodus	20,17	
Numeri	16,1-11	
Deuteronomium	5,12-15	
1. Samuelova	3,1-21	
1. Královská	21,17-19 + 23-29	
Izajáš	55,1-11	
Ezechiel	33,11	
Jonáš	1-2,1a	
Matouš	17,1-9	
Marek	14,26-42	
Lukáš	5,27-39	
Lukáš	8,42b-48	
Lukáš	24,13-35	
Filipským	1,20	
2. list Timoteovi	1,7	

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická pro vnitřní potřebu.

Redakce: Ivo David, Alžběta Hatajová, Ondřej Ruml

Editor, technický redaktor, obálka: Adéla Rozbořilová

Jazykový redaktor: Ester Karásková

Objednávky přijímá a rozšiřuje redakce Českého bratra, Jungmannova 9, 111 21 Praha 1,

telefon: 224 999 236, e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz, facebook.com/ceskybratr

© Českobratrská církev evangelická 2024

